

Protokół

54. posiedzenia, II. sesyi, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 16. listopada 1905.

Początek o godzinie 10 minut 30 przed
południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy
J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Ka-
zimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski,
ks. Wiktor Mazikiewicz.

Obecnych posłów 131.

Ze strony Rządu: c. k. Wiceprezydent
Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość
posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 52-go
posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie
wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów
protokół 53-go posiedzenia złożony jest
w biurze sejmowem do przejrzenia.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis
petycyj wniesionych po dzień 16. listopada
1905 roku, które przydzielono następują-
cym komisjom, a mianowicie:

Wydziałowi krajowemu: Ls. 4321,
4322, 4323—4328, 4330, 4331, 4333, 4334,
4335, 4337, 4338, 4339, 4441.

Komisji szkolnej: Ls. 4332, 4440.

Komisji prawniczej: Ls. 4336.

Komisji gospodarstwa krajowego: Ls.
4329.

Marszałek wzywa sekretarzy do od-
czytania złożonych wniosków i interpelacyj.

Sekretarz p. Urbański czyta:

Interpelacya

posłów: Rektorów Dra A. Gluzińskiego
i Inż. S. Widta; tudzież Profesorów: Dra St.
Głabińskiego i Dra Marsa i towarzyszy do
Pana Komisarza rządowego z powodu strze-
lania c. k. Policji na młodzież akademicką
urządzającą pochód demonstracyjny.

W dniu wczorajszym około 8-mej go-
dziny wieczorem zjawila się na ulicy Mo-
chnackiego młodzież akademicka w zamiarze
urządzenia pochodu demonstracyjnego na
tej ulicy. Pochód został wstrzymany, za-
nim młodzież doszła do miejsca, w którym
znajduje się siedziba konsulatu niemiec-
kiego.

Jakkolwiek pragniemy, ażeby młodzież
nasza swoim słusznym podrażnionym uczu-
ciom narodowym w taki sposób nie dawała
folgi, to jednak ubolewać należy, że, po-
mimo iż ta młodzież wedle zapewnień
licznych wiarygodnych świadków żadnych
gwałtownych środków nie używała, ude-
rzała na nią policya piesza i konna w spo-
sób, jakiego tolerować bezw runkowo nie

należy, mianowicie c. k. policya nie prze-
stała na odparciu młodzieży, usiłującej prze-
rwać jej kordon, ale dobywszy pałaszy, ude-
rzyła na uchodzącą już młodzież, raniąc
ciężko wielu uczestników pochodu a nawet
spokojnych przechodniów. Co jednak musi
przejąć każdego obywatela, a tem wiecej
nas podpisanych naukowych przewodników
i opiekunów młodzieży najżywszem obu-
rzeniem, to fakt, stwierdzony przez wszyst-
kich naocznych świadków, że c. k. Policya
zrobiła przy tej sposobności użytek z broni
palnej, zwracając swe strzały także w stronę
ogrodu botanicznego c. k. uniwersytetu,
w którym się podówczas znajdowało kilka-
naście osób zwabionych z gmachu che-
micznego c. k. Uniwersytetu niezwykłym
hałasem i będących tylko biernymi świad-
kami zajścia.

Powyżej przedstawione zachowanie
się policji względem młodzieży academic-
kiej napawa nas troską i obawą szczegó-
lniej w dzisiejszych naszych stosunkach
narodowych i politycznych, które już same
przez się usprawiedliwiają w wysokim
stopniu stan rozdrażnienia młodocianych
umysłów.

Gdyby te fakta zostały sprawdzonymi,
z tem większym naciskiem musielibyśmy
napiętnować podobne samowolne postępo-
wanie organów bezpieczeństwa publicznego
i dlatego zniewoleni jesteśmy zapytać
Pana Komisarza rządowego:

„Czy c. k. Rządowi znane są powyżej
opisane fakta, czy zarządził najściślejsze
dochodzenia i ukaranie winnych i co c. k.
Rząd zamierza uczynić, aby na przyszłość
zapobiedz podobnemu zachowaniu się orga-
nów bezpieczeństwa publicznego?”

Lwów, dnia 15. listopada 1905.

Interpelanci:

Gluziński, Widt, Głabiński, Mars w. r.

Wurst, Tarnawski, Maiss, Buynowski, Ru-
towski, Wł. Czaykowski, Michalski, Wi-
tosławski, Bojko, Maryewski, Żardecki, Sta-

piński, Krempa, F. Włodek, Bednarski,
Struszkiewicz, Czartoryski, Brykczyński,
Rotter, Wodzieki, Gniewosz, T. Cieniński,
Stadnicki, Kozłowski, Małachowski, Toma-
szewski, Skalkowski, Łazarski, Rayski, Mi-
lewski, Federowicz, Huza.

I n t e r p e l a c y a

posła Franciszka Krempey i tow. do JW.
Pana Komisarza rządowego w sprawie nie-
właściwego postępowania c. k. Starosty
w Brzesku p. Trzaskowskiego.

Do rządu powiatów, w których kie-
rownictwo sprawami administracyjnymi stało
się farsą w rękach starostów, należy po-
wiat brzeski. Jakies fatum zawisło nad
ludnością tego powiatu, odkąd na stano-
wisku starosty stanął p. Ludzimił Trza-
skowski.

Co prawda niepodobną jest rzeczą
w ramach interpelacji pomieścić wszystkie
zbożenia owego pana, którego wiadomości
fachowe i sposób kierownictwa powiatem
są zanadto dobrze znane c. k. Namiest-
nictwu.

Zbyt często staje się zbyt surowym
wobec biednego chłopca, domokrażcy, le-
śnego, droźnika, wójta, a nawet podwła-
dnego urzędnika, wogóle wobec bezbronych
lub bezradnych, natomiast z wielką roz-
rzućnością używa swych wpływów na ko-
rzyść swoich satelitów i przyjaciół oso-
bistych, choć to nieraz ze szkodą dla ogółu
jest połączone.

Dla scharakteryzowania tej działalności
wystarczy parę faktów przytoczyć, aby zro-
zumieć, jak p. Trzaskowski pojmuje swoje
posłannictwo urzędowe. N. p. wśród akcyi
ratunkowej przy odbudowie spalonego
miasta, wśród napływnych prośb ze strony
licznych i rzeczywiście biednych pogorz-
ców o pożyczkę z funduszu rządowego,
weszła między innymi prośba niejakiego
Salamou Kohsa, zamożnego handlarza
bydła, który jest jednym z przyjaciół p.
Starosty. Ten p. Salomon otrzymał za

wplywem starosty pożyczkę 2 $\frac{1}{2}$ % w kwocie 15.000 kor.

Otrzymał tak wysokiej pożyczki przez człowieka, który faktycznie żadnej szkody przez pożar nie poniósł, gdyż za spalony dach na nowo wybudowanym domu i za szopę drewnianą otrzymał od Towarzystwa ubezpieczeń odpowiednie odszkodowanie, oburzyło do żywego ogół mieszkańców Brzeska.

Nie tajemem bowiem jest, że p. Kohs część pożyczki obrócił na wybudowanie oficyn czynszowych, a resztę ułożył w swoim „Powszechnym zakładzie kredytowym“, którego jest założycielem, na pożyczki dla pogorzalców i to na 9—12%.

Drugiemu przyjacielowi od serca, zwanym na białku brzeskim wicestarostą; Henscowi Klapholzowi, burmistrzowi, przełożonemu kahału, propinatorowi etc. pomaga usłużny p. Trzaskowski, aby za grunt potrzebny do rozszerzenia ulicy otrzymał jak najwyższe wynagrodzenie.

Jakkolwiek fakta te są prostą prowokacją ludności, to przecie p. starosta kpi sobie z szemrania ogółu.

Konszachy te i im podobne mają jeszcze inny skutek. Oto p. starosta czuje, że byłoby mu niewygodnie pozbywać się tak usłużnego powiernika jakim jest p. Klapholz; piastujący oprócz wielu innych godności urząd burmistrza. A zatem wbrew przepisom §. 16. ust. gm. z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. k. Nr. 51 pozwala p. burmistrzowi urzędować prawie całe 7 lat. Tymczasem stosunki samorządne, a szczególnie polityczne, stają się z dniem każdym nie do zniesienia. Bezradność zarządu gminnego i brak bezpieczeństwa wśród ruchu budowlanego wywołuje u ogółu mieszkańców Brzeska oburzenie.

O tem wszystkim wie p. starosta dobrze, wie także i o tem, że okres urzędowania obecnej Rady gminnej skończył się w grudniu 1904 r. ale toleruje ten stan rzeczy

i kto wie, kiedy zarządzi wybory do Rady i Zwierzchności gminnej. Widocznem jest, że spółce Klapholz-Trzaskowski jak dowodzi jej postępowanie, nie tyle leży na sercu dobro gminy i ich mieszkańców, ile korzyści osobiste zasłużonych jednostek.

Wobec tego zapytują podpisani:

1) Czy znane są JE. p. Namiestnikowi stosunki, jakie zapanowały w Brzesku wskutek niewłaściwego postępowania c. k. starosty p. Trzaskowskiego?

2) Czy tendencyjne rozdawnictwo funduszu publicznego dla protegowanych, choć nie zasłużonych na uwzględnienie jednostek leży w interesie ofiarności c. k. Rządu?

3) Co zamierza uczynić JE. p. Namiestnik, aby zapobiedz dalszej rozrzutności funduszu publicznego ze szkodą tak dla ogółu pogorzalców, jak i interesów gminy?

4) Jak wytłumaczy JE. Pan Komisarz rządowy zwłokę całoroczną w przeprowadzeniu wyborów Rady i Zwierzchności gminnej w Brzesku i czy c. k. Namiestnictwo uważa za wskazane zarządzić co należy, aby wybory te zgodnie z przepisami ustawy były jak najrychlej dokonane?

Lwów, dnia 16. listopada 1905 r.

Franciszek Krempa w. r.

Bojko, Efficowicz, Stapiński, F. Włodek Bobaczewski, Huryk, Oleśnicki, Staruch, Ostapczuk, Stojalowski, Szajer, Korol, Mogilnicki, Mazikiewicz.

I n t e r p e l a c y a

posła Kramarczyka i towarzyszy c. k. Rządu we Lwowie.

Podpisani zapytują, czy wiadomem jest c. k. Rządowi, jakie nadzwyczajne krzywdy wyrządzają włościąństwu naszemu, a względnie hodowcom trzody chlewnej c. k. weterynarze prowincjonalni, urzędujący przy

c. k. Starostwach lub rzeźniach miejskich, jak to w ostatnim miesiącu miało miejsce w rzeźni miejskiej w Oświęcimie i to na podstawie ustawy czyli rozporządzenia c. k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 28. czerwca 1888 r. Dz. u. kr. Nr. 74 o zniszczeniu mięsa wagrami dotkniętego i tak:

Na dniu 26. października b. r. gospodarz Jan Paw z Osieka pow. Biała, sprzedawszy swoją tuczoną sztukę masarzowi Smieszkowi w Oświęcimie za 194 koron, odwiózł ją do rzeźni miejskiej w Oświęcimie; po zabiciu tejże p. weterynarz miejski rzekomo sprawdził wagry i orzekł, że z tego może wydać pod dozorem naczelnika gminy odnośnej tylko słoninę i sadło, a resztę całej zawartości pozostałego mięsa musi wedle obowiązujących przepisów z r. 1888 spalić i zniszczyć.

Włościanin ów, chcąc ratować całoroczną swoją krwawą pracę, za którą uzyskany grosz miał obrócić prawie na pokrycie podatków krajowych i rządowych, udał się na drugi dzień z naczelnikiem gminy i zażądał bezwłocznego wydania mu całej zabitej sztuki bez względu na wagry dla swojego domowego użytku, ponieważ ale p. weterynarz tamtejszy nie chciał się na to zgodzić, więc gospodarz ów Jan Paw w obecności swojego naczelnika gminy Jana Klęczara udał się drogą telegraficzną do c. k. starostwa w Białej o rozstrzygnięcie natychmiastowe sprawy i pozwolenie zabrania całej zabitej sztuki na domowy użytek; lecz o dziwo!!! cały dzień 27. października 1905 przeczekał w Oświęcimie i odpowiedź z c. k. Starostwa wcale nie nadeszła, wskutek czego powrócił do domu z niczem, na drugi dzień znów na nowo furmanką konną z przybraniem rewizora miejscowego udał się o dwie mile do tegoż miasta Oświęcimia i powtórzył na nowo telegram do c. k. Starostwa w Białej, lecz i tym razem żadnej odpowiedzi nie otrzymał, pomimo, iż opłacił telegram zwrotny, jak dołączony rewers opiewa, a zmitrężywszy znów cały drugi dzień, dwóch ludzi i parę koni, po-

wrócił zrozpaczony do domu bez pieniędzy i bez świni, która go trzy lata chowu kosztowała, prócz trochę słoniny i sadła, a całe wewnętrzne mięso zostało mu zabrane i na zniszczenie przeznaczone, którego wartość wedle wagi wynosiła około 114 K, a gdy się do tego doda należytość rzeźnikowi 140 K, dwa telegramy zwrotne do Starostwa, dwa dni czasu po dwóch ludzi i po parze koni wartości 28 koron, to koszt czyli strata razem owego włościanina wynosiła w tym wypadku około 144 koron.

Zaś odpowiedź na telegram, jak załączniki pod b) okazują, nadeszła dopiero na dniu 10. listopada, tj. za 14 dni, powiadając poszkodowanego, że w myśl wyżej powołanego rozporządzenia c. k. Namiestnictwa z dnia 28/6 1888, że z świń węgrowskich bitych w rzeźniach wolno wydać właścicielowi tylko tłuszcz w stanie przetopionym do użytku przemysłowego a mięso ma być zniszczone.

Drugi wypadek podobny, z tejże samej gminy Jan Miłoraj z Osieka w miesiącu lutym 1905 sprzedał temu samemu masarzowi w Oświęcimie swoją sztukę tuczoną za 166 koron, z której po zabiciu i rzekomo znalezieniu węgrowskich wydano ze rzeźni tylko także słoninę i sadło w wartości 88 koron, a mięso w wartości 76 koron zabrano i na zniszczenie przeznaczono, czy ale faktycznie zniszczono, o tem poszkodowanemu nie wiadomo.

Ponieważ podobne wypadki w okolicy Oświęcimia zdarzają się bardzo często, na czem włościanie cierpią nadzwyczajnie tracąc przez to spodziewany całoroczny dochód gospodarski, a takie same wypadki rujnujące włościan zdarzają się często i w innych powiatach i okolicach, dlatego podpisani zapytują:

1) Jak wysoki c. k. Rząd tłumaczy sobie indywidualne prawo własności pewnej rzeczy w stosunku do własności osobistej każdej osoby i czy w tym wypadku może c. k. Rząd zabronić włościaninowi odebrania swojej własności na swój prywatny użytek

i czy w takich wypadkach może c. k. Rząd powoływać się na przepis rozp. z 28/6 1888 Dz. u. kr. Nr. 74. który późniejszymi uchwałami Wysokiego Sejmu na wniosek posła Kramarczyka i orzeczenia Najwyższej rady zdrowia, ob. das Sanitetswesens Nr. 40 5/10 1903, w którym nawet polecono do publicznej sprzedaży mięso węgami dotknięte po poprzednim ugotowaniu, do czego przychyliło się w zupełności c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych rozp. z d. 19/6 1903 Nr. 2354, do czego odnosi się nawet odpowiedź pana Komisarza rządowego w tej samej sprawie, że mięso węgami dotknięte po przegotowaniu może być w umyślnie na to ustawionych jatkach sprzedawane?

Gdy w tym wypadku nie idzie o sprzedaż żądą publiczną, tylko odebranie swojej własności na prywatny użytek:

2) Jak c. k. Rząd zapatruje się na tego rodzaju postępowanie pana Starosty że na telegram dwukrotny i odpłatny wysłany do niego w tak dotkliwej dla właścianina sprawie na dzień 27—28 października 1905 odpowiedział pisemnie dopiero na dniu 10. listopada 1905, tj. po upływie 14 dni, kiedy władza miejscowa nad rzeźnią Oświęcimską już dawno swoją egzekutywę zniszczenia mięsa wykonała i nieprawem cudzą własność przemocą zabrała.

3) Czy c. k. Rząd wdroży swoje energiczne dochodzenie, by w tej sprawie winnych pociągnąć do odpowiedzialności i poszkodowanym ich straty ściągnać i wypłacić, by na drogę procesu przeciw władzy poszkodowanych nie narażać?

Lwów, dnia 15. listopada 1905.

Interpelant:

Fr. Kramarczyk.

Borkowski, Stojalowski, Stadnicki, Tad. Cieński, Schnell, A. Lubomirski, Klem Dzieduszycki, Skrzyński, Wilczkiewicz, Szajer, Zardecki, Szponder, Skolyszewski, Cielecki, Pastor, Potoczek, Płocki, Szwed, Wesoliński.

Odpis pisma c. k. Starostwa w Białej z d. 4. listopada 1905 L. 38693/8 — do Jana Pawa w Osieku.

C. k. Starostwo w Białej.

L. 38693/8.

Biała, dnia 4. listopada 1905.

Do

Jana Pawa
w Osieku.

W załatwieniu Waszej depezy z 27. października b. r., względnie 28. października b. r. oznajmiam Wam, że w myśl polecenia II. do rozporządzenia c. k. Namiestnictwa z 28. czerwca 1888 Dz. u. kr. Nr. 74, że z świń węgromatych bitych w rzeźniach wolno wydać właścicielowi tylko tłuszcz w stanie przetopionym do użytku przemysłowego.

Mięso ma być zniszczone.

C. k. Starosta.

(podpis nieczytelny).

Sekretarz p. Lubomirski czyta:

W u i o s e k

posła Szajera i towarzyszy.

Ze względu na powszechną drożyznę, którą wywołały nieurodzaje w ostatnich trzech latach, jako to plaga mysia i ślimacza, mokro i posucha,

podpisani wnoszą, by Wysoki Sejm uchwalić raczył dodatek drożyzniany w wysokości 30% dla wszystkich nauczycieli ludowych w powiatach Rzeszów, Strzyżów, Kolbuszowa.

We Lwowie, dnia 16. listopada 1905.

Wnioskodawca:

Szajer w. r.

Ks. Pastor, Huryk, Staruch, Kramarczyk, Skolyszewski, Korol, Wesoliński, Barabasz, Oleśnicki, Ostapczuk, Stojalowski, Mazikiewicz, Glidziuk, Effluowicz.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy chwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd o przyjęcie w zarząd państwowy drogi powiatowej „Pietrasina“ zwanej, w powiecie żywieckim, od gościńca rządowego w gminie Szare do granicy Szlązka na Jabłonków prowadzącej — a obejmującej przestrzeń 5 kilometrów.

We Lwowie, dnia 16. listopada 1905.

Wnioskodawca:

W. Szwed w. r.

Ks. Pastor, Szponder, Żardecki, Kramarczyk, Łazarski, Wilczkiewicz, Stojalowski, Szajer, Wesoliński, Potoczek, Skołyśzewski, T. Cieński, Korytowski, Skrzyński.

W n i o s e k

posła Głębńskiego i tow. w sprawie zmiany ustawy krajowej z dnia 23. maja 1895 Nr 57 Dz. u. kr.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia zmieniająca ustawę krajową z dnia 23. maja 1895 Nr. 57 dz. u. kraj. o zakładaniu i urządzaniu publicznych szkół ludowych i obowiązku posyłania do nich dzieci.

Art. I.

Osnowę ustawy z dnia 23. maja 1895 Nr. 57 uzupełnia się po art. 14. następującym art. 14 b):

Szkola wydziałowa żeńska sześcioklasowa, która na mocy statutu swego zatwierdzonego przez Radę szkolną krajową (art. 29. niniejszej ustawy) zorganizowaną będzie tak, że w swoim planie naukowym i urzędzeniu stanowić będzie całość w sobie zamkniętą, że dla wstępujących do niej zaprowadzi egzamin wstępny, a dla kończących ją egzamin dojrzałości, że wreszcie od nauczycieli (nauczycielek) wyma-

gać będzie egzaminów do szkół licealnych lub średnich, nosić będzie nazwę liceum, a uczenicom jej służyć będą prawa przyznane uczenicom szkół licealnych

Koszta założenia i utrzymania takiej szkoły pokrywane będą w sposób wskazany art. 24—26. niniejszej ustawy.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam mojemu Ministrowi wyznań i oświecenia.

We Lwowie, dnia 16. listopada 1905

Wnioskodawca:

Głębński w. r.

Rayski, Michałowski, Maryewski, Fruchtmann, Huza, Witosławski, Wiśniewski, Jabłoński, Bednarski, Merunowicz, Kolischer, Tomaszewski, Widt, Sala, Jahl.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie odczytanych wniosków umieści na porządku dziennym najbliższego posiedzenia, interpelacye zaś odstąpi p. Komisarzowi rządowemu.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie wniosku p. Oleśnickiego o wezwanie c. k. Rządu, aby w warsztatach c. k. kolei państwowych w Galicyi wschodniej uwzględniano uroczyste święta gr. kat. obrządku.

Przemawia p. Oleśnicki uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji kolejowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Szczawnica wyzna (powiat Nowy Targ) na pobór opłat gminnych od napojów, spirytusowych

piwa, miodu, maliniaku, wiśniaku i dereniaku.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone projektem następującej ustawy:

U s t a w a

z dnia o zezwoleniu gminie Szczawnica wyżna (powiat Nowy Targ) na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu, maliniaku, wiszniaku i dereniaku.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminie Szczawnica wyżna zezwala się pobierać od wejścia w życie niniejszej ustawy na przeciąg dwu lat opłaty gminne od poszczególnych napojów w gminie wyrabianych, lub w jej obręb wprowadzanych i w niej zużywanych według następującej taryfy.

1. Od jednego hektolitra stustopniowego alkoholu po 11 koron.

2. Od jednego hektolitra słodzonych napojów spirytusowych, jakoto: rozolisu, likieru, rumu, araku, koniaku, esencji ponczowej itp., których stopień alkoholu nie da oznaczyć się stustopniowym alkoholometrem po 11 koron.

3. Od jednego hektolitra piwa po 1 K. 70 hal.

4. Od jednego hektolitra miodu, maliniaku, wiszniaku i dereniaku po 20 kor.

Art. II.

Do uiszczania powyższych opłat obowiązani są wszyscy, którzy napoje w artykule I. poszczególnione dla konsumeyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, czy to na własny użytek, czy też na sprzedaż.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina Szczawnica wyżna.

Art. IV.

Ta opłata cięży tylko na konsumeyi miejscowej w obrębie gminy, nie można nią obciążać produkeyi ani obrotu handlowego.

Art. V.

Od opłaty tej ma być wolną wódka w tych wszystkich wypadkach, w których po myśli §. 6 ces. rozp. z 17. lipca 1899 Dz. p. p. Nr. 120 część II. wolną jest od państwowej opłaty konsumcyjnej.

Art. VI.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VII.

Dzierżawa dochodu z tych opłat ma być złączoną z dzierżawą prawa propinacyi w Szczawnicy wyżnej, a dla przeprowadzenia tej dzierżawy obowiązana jest gmina uzyskać zgodne porozumienie się z c. k. Dyrekcją galic. funduszu propinacyjnego, względnie z dzierżawcą prawa propinacyi w Szczawnicy wyżnej.

Art. VIII.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek, sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa

krajowego o krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Sprawozdawca p. Stadnicki uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej szkole gospodarstwa lasowego za rok 1904/5.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Skołyżewski.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Pilat.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia funduszu pożyczkowego dla ogniotrwałego krycia dachów, zmiany ustaw budownictwa i ustawy o reprezentacji powiatowej i w przedmiocie ustawy o policyi ogniowej.

Sprawozdawca p. Maiss uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

1. Wysoki Sejm raczy powziąć dołączoną uchwałę i uchwalić projekty ustaw.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu aby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył projekt ustawy o policyi ogniowej dla wsi.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył projekt ustawy uzupełniającej dział ustaw gminnych o własnym zakresie działania gminy, w szczególności zaś przepisy dotyczące policyi ogniowej i policyi budownictwa.

W ten sposób załatwioną także zostaje petycja Wydziału Rady powiatowej w Tarnobrzegu do l. 2.339/905.

U c h w a ł a.

1. Sejm ustanawia krajowy fundusz pożyczkowy dla Reprezentacji powiatowych na ułatwienie krycia dachów materiałem ogniotrwałym.

2. Fundusz ten ustanawia się w sumie 1,500.000 koron.

3. Z funduszu tego udzielać będzie Wydział krajowy Reprezentacjom powiatowym bezprocentowych, zwrotnych w 10 latach pożyczek:

a) Na bezprocentowe zwrotne w 10 latach, poręczone przez gminy pożyczki dla ubogiej ludności włościańskiej i małomiejskiej w celu ułatwienia jej krycia budynków ogniotrwałym materiałem.

b) Na zakładanie w miarę uznania Wydziału krajowego powiatowych składów dachówek glinianych i cementowych pod warunkiem, że Wydziały powiatowe zaopatrywać będą z tych składów ludność włościańską i małomiejską w dachówkę za zwrotem ceny fabrycznej z doliczeniem jedynie kosztów dostawy do składu powiatowego.

c) Na wyrób dachówek cementowych w tych Radach powiatowych, gdzie już we własnym zarządzie prowadzonym jest wyrób rur betonowych i gdzie jest gwarancja, że wyrób dachówek pod fachowym nadzorem i zgodnie z zasadami nauki prowadzonym będzie, oraz na zakładanie fabryk dachówek cementowych także przy innych Radach powiatowych w kraju w miarę uznania potrzeby tego zakładania przez Wydział krajowy, a szczególnie na zakładanie fabryk dachówek przy Radach powiatowych w okolicach górskich położonych, gdzie dowóz tak dachówki glinianej jakoteż cementowej jest utrudniony i z wielkimi kosztami połączony.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy,

aby imieniem kraju na cel wyszczególniony pod 1) zaciągnął we własnych funduszach lub w Banku krajowym pożyczkę w sumie 1,500.000 koron, oprocentowaną najwyżej na 4%, oraz ażeby na spłatę tej pożyczki stosowne raty anuitetowe wstawił do wydatków corocznego budżetu funduszu krajowego od roku 1907.

I.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w przedmiocie zmiany §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 Nr. 21 dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 24. ustawy o reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 Nr. 21. dz. u. kr. uchyla się, a natomiast mają one opiewać:

Pożyczki.

§. 24. Rada powiatowa może w interesie powiatu zaciągać pożyczki, lub przyjmować zobowiązania, jeżeli kwota pożyczki lub wartość ciężaru, wynikającego z zobowiązania, łącznie z długami już istniejącymi, nie przewyższa % podatków bezpośrednich, w powiecie przepisanych.

Do zaciągania pożyczek, lub przyjęcia zobowiązań, przekraczających tę miarę, lecz nie przenoszących 50% wspomnianych podatków, potrzebne jest zezwolenie Wydziału krajowego.

Do pożyczek większych, jakoteż do innych operacyj kredytowych, potrzebną jest ustawa krajowa.

Wyjątek stanowią pożyczki przeznaczone na pomoc dla ludności powiatu, dotkniętej klęską elementarną lub na ułatwienie krycia budynków ogniotrwałym materiałem.

W tych wypadkach Wydział krajowy może zezwolić na zaciągnięcie pożyczki, chociażby wartość obciążenia powiatu przekraczała 50% podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

II.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z 13. października 1899 Nr. 133 dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 7, 12, 14, 17, 18, 20, 32, 36, 40 i 55 ustawy z 13. października 1899 Nr. 133 dz. u. kr. uchyla się, a natomiast mają one opiewać:

§. 7.

Rozpoczęcie budowy.

Budowa może być dopiero wtedy rozpoczęta, gdy konsens stał się prawomocnym.

Roboty zaś przy budowlach włościańskich i gospodarskich poszczególnione w §. 1 ustęp 2 mogą być rozpoczęte w 6 dni po zgłoszeniu ich u zwierzchności gminnej, jeżeli ta ostatnia, czy to podług własnego uznania, czy też z powodu sprzeciwienia się zamierzonej robocie ze strony sąsiada, nie zarządzi rozprawy budowlanej.

Na obszarze zdrojowisk i stacyi klimatycznych może miejscowa władza policyjna ze względów publicznych (zdrowotnych, komunikacyjnych, spokoju mieszkańców itp.), w miesiącach lipcu i sierpniu wstrzymać wykonanie prawomocnie dozwolonych robót wymienionych w §. 1 niniejszej ustawy, z wyjątkiem wszakże robót podanych w punkcie a), c), f), i), k), n) tegoż §. 1.

§. 12.

Budowy obok dróg i placów, na polu górniczym, na granicy monarchii i w rejonie fortyfikacyjnym.

Odległość budynku od drogi krajowej, powiatowej, gminnej I. klasy lub od publicznej dojazdu kolejowego wynosić ma przynajmniej trzy metry, a od publicznej drogi gminnej II. klasy co najmniej dwa metry, licząc od zewnętrznej krawędzi rowu drogowego.

Odległość ogrodzeń od powyższych dróg publicznych wynosić ma co najmniej 60 cm., licząc od zewnętrznej krawędzi rowu drogowego.

Wyjątek stanowią nlice i place posiadające ustalone linie regulacyjne.

Przy takich ulicach i placach należy domy stawiać bezpośrednio przy ustanowionej linii regulacyjnej.

Jeśli przed rzeczonymi domami ma być urządzony ogród lub zajazd, wówczas cofnięcie domu może być dozwolone tylko pod następującymi warunkami:

a) Odległość domu od nlicy lub placu nie może wynosić mniej jak 3 m., a przestrzeń ta nie może być użyta pod budynki boczne, magazyny, składy, lub na cel, któryby przestrzeń tę szpecił.

b) Przestrzeń rzeczona ma być od ulicy lub placu odpowiednio oddzieloną.

Na obszarze zdrojowisk i stacy klimatycznych odległość budynku od którejkolwiek drogi publicznej, jeśli droga ta nie ma ustalonej linii regulacyjnej, wynosić ma sześć metrów, licząc od zewnętrznej krawędzi chodnika lub rowu przydrożnego.

O rozprawie zarządzonej z powodu prośby o konsens na budowę lub roboty przy drogach krajowych, powiatowych, publicznych dojazdach kolejowych, lub też przy drogach gminnych, należy przynajmniej na 8 dni przed terminem badania planu (§. 4) uwiadomić władzę zarządzającą

temi drogami, pozostawiając jej wybór bądź to wzięcia udziału w rozprawie komisyjnej przez delegata, bądź też nadesłania pisemnego wniosku.

W razie zamierzonej budowy na eksploatawanem polu górniczym lub naftowym należy do rozprawy przepisanej §. 4 zaważać także zarząd odnośnego przedsiębiorstwa, o ile tenże znajduje się w gminie lub w najbliższym jej sąsiedztwie.

Jeżeli nowy budynek stawiany być ma na ustroniu w pasie 2 kilometrów od granicy monarchii, należy przynajmniej na ośm dni przed terminem rozprawy uwiadomić o tem c. k. Starostwo, które może do rozprawy delegować zastępcę na koszt rządowe albo też pisemnie przesłać odnośne swe uwagi.

Przy budowach w rejonie fortyfikacyjnym tudzież obok dróg państwowych mają być zastosowane przepisy w tej mierze obowiązujące.

§. 14.

Regulacja zdrojowisk lub stacy klimatycznych.

W miejscowościach, w których znajdują się zdrojowiska lub stacy klimatyczne o własnym statucie, obowiązany jest Wydział powiatowy najdalej w przeciagu dwóch lat od wejścia w życie niniejszej ustawy zarządzić w myśl §. 13. sporządzenie planu regulacyjnego.

Plan taki sporządza komisya zesłana na miejsce z ramienia Wydziału powiatowego.

W komisyi mają wzięść udział:

a) Delegat Wydziału powiatowego jako przewodniczący;

b) Naczelnik gminy i jeden delegat Rady gminnej;

c) Przełożony obszaru dworskiego;

d) Znawcy (w sprawach budowlanych, sanitarnych itp.) przez Wydział powiatowy powołani;

e) Delegat komisji zdrojowej lub klimatycznej, względnie także rządowy inspektor zdrojowy.

Strony interesowane należy uwiadomić o terminie odbyć się mającej komisji.

Dalsze czynności mają być dokonane podług postanowień §. 13.

Koszta komisji i sporządzenia planu regulacyjnego ponosi fundusz kąpielowy. Za udział w tej komisji stron interesowanych i miejscowej władzy policyjnej nie mogą być przyznane żadne koszta.

Tylko na podstawie zatwierdzonego planu regulacyjnego może Zwierzchność gminna, względnie Wydział powiatowy (§. 9) wydawać konsensa na budowę lub roboty poszczególnione w §. 1, wszakże pod następującymi warunkami:

Przy drogach, ulicach i placach, przy których bądź już znajdują się, bądź według uznania komisji zdrojowej powstać mogą mieszkania, przeznaczane dla gości kąpielowych:

1. Można stawiać tylko budynki główne (mieszkalne) frontem do tych dróg, ulic i placów, uboczne zaś względnie gospodarskie tylko w podwórzu poza budynkami głównymi.

2. Budynki główne (mieszkalne) mają być albo murowane, albo stawiane na podmurowaniu 50 cm. wysokiem.

3. Odległość budynków nieogniotrwałych tak głównych (mieszkalnych) jak i ubocznych (gospodarskich) czy to od budynków własnych, czy sąsiednich głównych i ubocznych, wynosić ma przynajmniej 10 metrów, oraz 5 metrów od granicy gruntu sąsiedniego.

4. Przy budowie budynków mieszkalnych przestrzegać należy postanowień §. 21 ustęp ostatni, oraz postanowień §. 25.

5. Budynki mieszkalne należy, o ile

to możliwe, obsadzać drzewami, a to w odległości około 5 m. od tych budynków.

Na miejscach podlegających powodzi nie wolno stawiać mieszkań dla gości kąpielowych.

W miejscowościach, w których powstaną nowe zdrojowiska lub stacje klimatyczne, obowiązany jest Wydział powiatowy zarządzić sporządzenie planu regulacyjnego w przeciągu sześciu miesięcy od czasu wydania statutu zdrojowego.

§. 17.

Plan regulacyjny.

Przy sporządzaniu planu regulacyjnego (§§. 13, 14 i 15), lub planu linii regulacyjnej (§. 16) należy przestrzegać głównie:

a) ażeby rozkład i położenie budynków odpowiadały wymaganiom sanitarnym ogniowo policyjnym i w ogóle względom bezpieczeństwa;

b) ażeby drogi i ulice były ile możności proste, równe i jeśli stosunki miejscowe na to pozwalają, tak szerokie, iżby je obsadzić można drzewami przynajmniej po jednej stronie;

c) ażeby opady atmosferyczne miały zabezpieczony należyty odpływ, a sposób odprowadzenia nieczystości został należyście ustanowiony.

Na obszarze zaś zdrojowisk i stacji klimatycznych należy nadto przestrzegać:

d) ażeby po obydwu stronach dróg i ulic można urządzić chodniki i zasadzić drzewa;

e) ażeby utworzyć wolne przestrzenie gruntów dla założenia lub rozszerzenia parku, względnie uzyskać place wolne od zabudowań.

§. 18.

Wywłaszczenie.

Jeżeli ze względów publicznych, a mianowicie ze względów sanitarnych, komuni-

kacyi, bezpieczeństwa od ognia lub wskutek ustanowienia linii regulacyjnej okaże się potrzeba utworzenia nowej drogi, ulicy lub nowego placu, albo zajdzie potrzeba sprostowania lub rozszerzenia istniejącej drogi, ulicy lub istniejącego placu, względnie także potrzeba cofnięcia budowy z dotychczasowej linii frontowej do nowej linii regulacyjnej, winien będzie właściciel gruntu, ewentualnie o ile zachodzą warunki określone w §. 365 ust. cyw., w drodze wyłączenia odstąpić gminie na własność potrzebną przestrzeń za wynagrodzeniem.

Jeśli zaś wskutek regulacji okaże się potrzeba wysunięcia budowy z dotychczasowej linii frontowej do nowej linii regulacyjnej, wówczas budujący obowiązany będzie przed przystąpieniem do wykonania zamierzonej budowy nabyć na własność od dotychczasowego właściciela za wynagrodzeniem część gruntu między dotychczasową linią frontową, a nową linią regulacyjną, a tenże właściciel, o ile zachodzą warunki określone w §. 365 ust. cyw., może być przymuszonym do odstąpienia budującemu tej części gruntu w drodze wyłączenia.

Orzeczenie o wyłączeniu należy do władzy politycznej.

Gdyby w powyższych wypadkach strony interesowane co do wysokości wynagrodzenia nie zgodziły się, oznaczy ją orzeczenie sądowe.

Niedojście do skutku ugody nie wstrzymuje dalszej rozprawy budowniczej.

W razie zajęcia obcego gruntu pod budowę, może być konsens budującemu tylko wówczas udzielony, jeżeli tenże wykaże się iż otrzymał na to zezwolenie właściciela gruntu, lub też, że dostatecznie zabezpieczył kwotę odszkodowania, którą sąd oznaczy.

Przepisy niniejszego paragrafu należy stosować i do wypadków, gdzie na obszarze zdrojowiska lub stacy klimatycznej ze

względów publicznych okaże się potrzeba zajęcia obcych gruntów dla utworzenia wolnych od zabudowań placów na cele użyteczności publicznej, albo też okaże się potrzeba usunięcia istniejących piekarni, kuźni, ślusarni i t. p. zakładów przemysłowych (§. 36), o ile zakłady takie mogą ujemnie wpływać na zdrowie i spokój mieszkańców.

§. 20.

Materyał i odległość budowy.

1. Nowe budowle stawiane po wejściu w życie niniejszej ustawy należy pokrywać ogniotrwałym materyałem.

2. Wydział krajowy na wniosek Wydziału powiatowego może w wypadkach uwzględnienia godnych, uwolnić na pewien ściśle określony czas poszczególne gminy lub jej części od obowiązku krycia nowych nieogniotrwałych budynków materyałem ogniotrwałym.

3. Odległość nowego nieogniotrwałego budynku, bez względu na to, czy ma być ogniotrwałe lub nieogniotrwałe pokryty, od jakiegokolwiek obcego budynku wynosić ma najmniej dziesięć metrów, a odległość jego od granicy niezabudowanego gruntu obcego wynosić ma najmniej pięć metrów.

4. Budynek z materyału ogniotrwałego może swym murem ogniochronnym przylegać do każdego budynku lub gruntu obcego.

Jeżeli jednak budynek taki nie ma przylegać do budynku lub gruntu obcego a stanąć ma przy drodze, ulicy lub placu publicznym, wówczas odległość jego wynosić ma najmniej pięć metrów od obcego gruntu.

5. Budynek nieogniotrwały stary lub spalony może być odbudowany z materyału nieogniotrwałego na tem samym miejscu i w dotychczasowych rozmiarach nawet w wypadku braku 10-metrowej odległości, je-

żeli rozmiar gruntu nie dozwala na odsunięcie budynku do 10 metrowej odległości.

6. Pokrycie materiałem nieogniotrwałym dachu budynku pod 5 wspomnianego, nieogniotrwałe dotąd krytego, można dozwolnić tylko po urzędowym stwierdzeniu przez Wydział powiatowy ubóstwa właściciela.

7. Na obszarze zdrojowisk i stacyi klimatycznych wyjątki pod 5 i 6 przewidziane nie są dozwolone.

8. Dach budynku przeznaczonego wyłącznie na przechowywanie zboża, siana i t. p. płodów rolniczych, można pokryć materiałem nieogniotrwałym, jeżeli budynek rzeczony stanie w odległości co najmniej dwustu metrów od zabudowanej części tej miejscowości.

9. Budynki piętrowe należy pokryć materiałem ogniotrwałym, zaś dachy nieogniotrwałe na takich budynkach należy zastąpić dachami ogniotrwałymi w przeciągu lat 10 od wejścia w życie tej ustawy licząc.

Na latanie takich dachów w powyższym okresie lat 10 może Zwierzchność gminna zezwolić tylko wówczas, jeżeli wiązanie stołca jest zdrowe i jeżeli nie więcej jak czwarta część całego pokrycia wymaga odnowienia.

10. Ściany, przy których znajdują się kominy, piece i ogniska winny być w przestrzeni pół metra od komina, a jednego metra od pieca lub ogniska zupełnie murywane z cegieł lub kamienia.

11. Budynek, którego ubikacye na piętrze przeznaczone są do zebrania większej ilości osób (zgromadzenia wszelkiego rodzaju, koncerty, domy modlitwy i t. p.), musi być ogniotrwałe zbudowany i ogniotrwałe kryty.

12. Odległości niniejszym paragrafem ustanowione nie naruszają postanowień przewidzianych w §§. 12, 14, 32, 35, 36

i 37, liczyć je zaś należy zawsze od najbliższej wystającej ku zamierzonej budowie części (ganek, okap i t. p.) jednego budynku do takiej samej najbliższej części drugiego budynku lub do obcego gruntu.

13. Radzie gminnej wolno:

a) uchwalić obowiązek pokrywania ogniotrwałym materiałem wszystkich budynków w gminie;

b) uchwalić obowiązek ogniotrwałego budowania wszystkich budynków w gminie, w pewnej jej części lub tylko pojedynczych ważniejszych budynków;

c) ustanowić większą odległość między budynkami obcymi, aniżeli ją ustawa niniejsza przewiduje, ustanowić odległość między budynkami na gruncie tego samego właściciela, a także większą odległość budynków od szkół, kościołów i cerkwi, oraz większych palenisk od zabudowanej części gminy;

d) zakazać stawiania nowych budynków w pewnych nawet niezabudowanych częściach gminy.

Uchwałę odnośną należy jednak w gminie odpowiednio ogłosić, a przeciw niej mogą strony interesowane wnieść rekurs w sposób przewidziany w §. 47.

§. 32.

Wychodki i zbiorniki na nawóz.

W każdym budynku mieszkalnym lub obok takiego budynku winny być urządzone wychodki z odpowiednim zbiornikiem. W poszczególnych jednak wypadkach może Wydział powiatowy, a w toku instancyi Wydział krajowy uwolnić budującego od obowiązku urządzenia wychodku.

Rada gminna wyda w przeciągu sześciu miesięcy od wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy o urządzeniu i wyróżnianiu zbiorników kloacnych.

Przepisy te zatwierdzić ma Wydział powiatowy, któremu przysługuje prawo zmienić je stosownie do miejscowych warunków.

Każdy zbiornik winien być tak urządzony, aby nieczystości nie przenikały jego ścian i spodu i ma być oddalony przynajmniej na 2 m od granicy sąsiedniej, a 10 m. od najbliższej studni.

Wychodki nie mogą mieć wejścia z kuchni albo spiżarni i nie mogą być widoczne z ulicy lub placu publicznego.

Zbiorniki na nawóz mogą być urządzane w odległości co najmniej 10 m od najbliższej studni, a co najmniej 2 m. od granicy sąsiedniej.

W miejscowościach, w których znajdują się zdrojowiska i stacje klimatyczne i we wszystkich znaczniejszych miejscowościach, które Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem oznaczy, winna Rada gminna określić te części gminy, w których nawet w domach już istniejących, w ciągu jednego roku od dnia tego rozporządzenia Wydziału krajowego mają być dobudowane brakujące wychodki. Przyczem mają być zastosowane przepisy uchwały Rady gminnej co do urządzania zbiorników i odprowadzania nieczystości.

Na przestrzeni zdrojowisk i stacji klimatycznych wychodki należy urządzać w domu mieszkalnym i w taki sposób, iżby je można ogrzewać.

§. 36.

Budynki o większych paleniskach.

Suszarnie na owoce, len, konopie, wędzarnie, piekarnie, cegielnie, piece do wypalania wapna i budynki o większych paleniskach w ogóle, winny być od innych budynków przynajmniej na 30 m oddalone.

Cegielnie i piece do wypalania wapna mogą stać jedynie poza obrębem zabudowanego obszaru miejscowości.

Kuźnie winny być od innych budynków oddalone przynajmniej o 30 m lub urządzone w budynkach ogniotrwale zbudowanych i ogniotrwale krytych.

W zdrojowiskach i stacjach klimatycznych budynki, o których wyżej mowa, niemniej kuźnie i ślusarnie można stawiać tylko poza obszarem zdrojowiska i stacji klimatycznej w odległości przynajmniej 300 m. od budynków mieszkalnych położonych na obszarze uzdrowiska, a kuźnie i ślusarnie tylko z ogniotrwałego materiału i ogniotrwale kryte.

§. 40.

Sadzenie drzew między budynkami.

Budynek z materiału nieogniotrwałego choćby ogniotrwale kryty, należy obsadzić drzewami liściastymi.

§. 55.

Wykonanie prawomocnych poleceń.

Jeżeli właściciel budynku, pomimo nałożenia grzywny za niedotrzymanie pierwszego terminu, nie dopełni w drugim przez Zwierzchność gminną oznaczonym terminie prawomocnego polecenia władz powołanych do wykonania tej ustawy Zwierzchność gminna wykona to polecenie na jego koszt i stratę.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam
Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

III.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 4. kwietnia 1889 Nr. 31 Dz. u. kr. w brzmieniu ustawy z dnia 14. lipca 1898

Dz. u. kr. Nr. 70.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 15, 19, 20, 24, 25, 45, 46, 47, 48, 56, 61, 64, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 82 i 86 ustawy z 4. kwietnia 1889 Nr. 31 Dz. u. kr. w brzmieniu ustawy z dnia 14. lipca 1898 Nr. 70 Dz. u. kr. niechyla się, a natomiast mają one opiewać:

§. 15.

Inne wyjątkowe postanowienia.

Przy budowie w rejonie fortyfikacyjnym, tudzież obok dróg państwowych należy stosować przepisy w tej mierze obowiązujące.

Odległość budynku od drogi krajowej, powiatowej, gminnej pierwszej klasy lub od publicznego dojazdu kolejowego wynosić ma przynajmniej trzy metry, zaś od publicznej drogi gminnej drugiej klasy przynajmniej dwa metry, licząc od zewnętrznej krawędzi rowu drogowego.

Odległość ogrodzeń od dróg powyższych wynosić ma co najmniej 60 cm. licząc od zewnętrznej krawędzi rowu drogowego.

Wyjątek stanowią ulice i place, dla których ustalono linie regulacyjne.

O terminie rozprawy zarządzonej z powodu prośby o konsens na budowę lub roboty przy drogach powyższych, należy przynajmniej na sześć dni naprzód uwiadomić władzę zarządzającą odnośną drogą, pozostawiając jej wybór bądź to wzięcia udziału w rozprawie przez swego delegata, bądź też nadesłania wniosku na piśmie.

W razie zamierzonej budowy na nadanem polu górnikiem lub naftowem, albo też w jego sąsiedztwie, należy do rozprawy przepisanej §§. 8 i 9 zaważać także

przedsiębiorcę górniczego, względnie naftowego.

Jeżeli nowy budynek stawianym być ma na nstroniu w niewiększym oddaleniu, jak dwa kilometrów od granicy państwa, należy o wniesieniu podania o konsens uwiadomić e. k. Starostwo. Starostwo może do rozprawy delegować zastępcę, albo też pisemnie przesłać swe uwagi w tej mierze.

§. 19.

Plan regulacyjny.

Wydział powiatowy obowiązany jest do dwóch lat od wejścia w życie niniejszej ustawy przedłożyć Wydziałowi krajowemu do ostatecznego zatwierdzenia plan regulacyjny gminy na jej koszt sporządzić się mający.

W tym celu zarządzi Wydział powiatowy komisjonalne dochodzenie na miejscu.

W skład komisji wejść mają: delegat Wydziału powiatowego, powołani przez Wydział powiatowy znawcy: techniczny, sanitarny i ogniowy, wreszcie naczelnik gminy lub jego zastępca z dwoma asesarami.

Strony interesowane należy ogłoszeniem ze strony Zarządu gminy zawiadomić o terminie komisji.

Na podstawie wyniku oględzin i protokolarnego oświadczenia znawców i zastępców gminy, ewentualnie zaś i stron interesowanych, sporządzi komisya plan regulacyjny (§. 20) obejmujący całą gminę.

Wydział powiatowy zaważwie następnie Radę gminną do wydania w ciągu dni trzydziestu opinii swojej o projektowanym planie.

Plan regulacyjny, wnioski swoje i opinię Rady gminnej, o ile w powyższym terminie wydaną zostanie, przedstawi Wydział powiatowy Wydziałowi krajowemu do ostatecznej decyzji.

Jeżeli Rada gminna uchwaliła już

przedtem plan regulacyjny, obowiązany jest Wydział powiatowy mimo to przeprowadzić na koszt gminy całe niniejszem wskazane postępowanie dla ewentualnego uzupełnienia, lub ewentualnej zmiany istniejącego planu, oraz postąpić następnie w sposób wskazany w tym paragrafie.

W razie zniszczenia gminy lub jej części przez pożar obowiązany będzie Wydział powiatowy przystąpić w ciągu dni ośmiu do sporządzenia względnie rewizyi planu regulacyjnego gminy.

Zatwierdzony przez Wydział krajowy plan regulacyjny ma zarząd gminy podać do publicznej wiadomości z oznajmieniem, że tylko na podstawie tego planu będzie można uzyskać zezwolenie na budowę lub roboty wymienione w §§. 1 i 2 niniejszej ustawy.

Wszelka zmiana zatwierdzonego przez Wydział krajowy planu regulacyjnego może nastąpić tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego na podstawie uchwały Rady gminnej i wniosku Wydziału powiatowego.

§. 20.

Przy sporządzaniu planu regulacyjnego należy przestrzegać:

1. Ażeby rozkład i położenie budynków odpowiadały względem ogniowym, sanitarnym, komunikacyjnym i wogóle bezpieczeństwa publicznego.

2. Ażeby opady atmosferyczne, kanały i ścieki miały należyty odpływ, względnie, ażeby można je ująć w należyty system.

3. Ażeby drogi i ulice były równe, proste i tak szerokie, iżby je obsadzić można drzewami.

§. 24.

Materyał do budowy.

Do budowy należy używać z reguły tylko ogniotrwałego materyału.

Wydział powiatowy obowiązany jest w terminie ustanowionym w §. 19. i w spo-

sób w tymże §. 19. określony zbadać i ile możności równocześnie z planem regulacyjnym przedłożyć Wydziałowi krajowemu do ostatecznego rozstrzygnięcia, oparte na opinii Rady gminnej wnioski swoje, czy i w których częściach gminy można stawiać budynki także z muru pruskiego, a w których nawet z drzewa.

Na planie regulacyjnym (§. 19.) uwidocznić ma komisya części gminy (rejon) dla budynków ogniotrwałych, z muru pruskiego, a ewentualnie także z drzewa.

Jeżeli Rada gminna inaczej nie postanowiła, można aż do chwili powzięcia decyzji przez Wydział krajowy używać materyału nieogniotrwałego przy budynkach parterowych na odleglejszych ulicach i przedmieściach, gdzie zabudowania nie łączą się bezpośrednio, lecz są oddzielone od siebie dziedzińcami, ogrodami, lub wolnymi placami.

Odnośne postanowienia §. 19. należy analogicznie zastosować także do wypadków wcześniejszego uchwalenia przez Radę gminną rejonów budowlanych, wcześniejszego zniszczenia gminy lub jej części przez pożar, co do ogłoszenia zatwierdzonych przez Wydział krajowy rejonów i warunku udzielania konsensów, wreszcie co do zmiany rejonów.

W razie powzięcia przez Radę gminną prawomocnej uchwały wprowadzającej obowiązek stawiania w całej gminie budynków tylko z ogniotrwałego materyału, odpada czynność Wydziału powiatowego przewidziana niniejszym paragrafem.

§. 25.

M u r y.

Grubość murów powinna być dokładnie oznaczoną w planach budowy.

Komisya badająca plany orzeka, czy projektowana grubość murów odpowiada bezpieczeństwu publicznemu, czy też winna ulegć zmianie.

Grubość murów ceglanych w budynkach mieszkalnych parterowych i jednopiętrowych powinna wynosić przy ścianach zewnętrznych co najmniej 45 ctm., a 30 ctm. przy ścianach wewnętrznych na których pałapy spoczywają.

Przy budynkach mieszkalnych, mających więcej pięter, dwa piętra najwyższe położone winny mieć grubość murów takich samych rozmiarów, t. j. najmniej 45 ctm., względnie 30 ctm., w każdym zaś następujących dwóch niżej położonych piętrach grubość murów o 15 ctm., powiększoną być musi.

Mury fundamentów mają być o 15 ctm. grubsze od ściany na nich spoczywającej.

Rozmiary powyższe odnoszą się do murów niewyprawionych w stanie surowym.

Budynki nieogniotrwałe należy stawiać na podmurowaniu 50 ctm. wysokości ponad powierzchnię terenu.

§. 45.

Stodoły, szopy i t. p.

Stodoły, szopy i inne budynki, przeznaczone na przechowanie łatwo zapalnych materiałów, jeżeli są zbudowane z materiału nieogniotrwałego choćby ogniotrwałe kryte, muszą być od budynku mieszkalnego równie jak od kuchni przestrzenią 10 m. oddzielone. Takie budynki tylko wówczas przybudować można do domu mieszkalnego, lub do kuchni, jeżeli przyległe izby mieszkalne, względnie kuchnie od nich oddzielone zostaną trwałym murem ogniochronnym.

Izb mieszkalnych zaś ani kuchni do takich budynków dobudowywać nie wolno.

§. 46.

Suszarnie, piece do wypalania wapna lub cegły i kuźnie.

Suszarnie na owoce, len lub konopie, winny być od innych budynków przynajmniej o 30 m. oddalone.

Piece do wypalania wapna lub cegły mogą być stawiane jedynie poza obrębem zabudowanego obszaru miejskiego w odległości co najmniej 300 metrów.

Kuźnie winny być oddalone od innych budynków przynajmniej o 30 m., lub urządzane w budynkach ogniotrwałe zbudowanych.

§. 47.

Pokrywanie dachów.

Dachy budynków należy w regule pokrywać tylko ogniotrwałym materiałem.

Jaki materiał uważać należy za ogniotrwały, orzeka Wydział krajowy podług swego uznania.

Wydział krajowy na wniosek Wydziału powiatowego, oparty na opinii Rady gminnej, może w wypadkach uwzględnienia godnych uwolnić na pewien ściśle określony czas, jednak nie na dłużej jak na lat 10, licząc od dnia wejścia w życie tej ustawy, poszczególne części gminy, nie objęte rejonem dla budynków ogniotrwałych, od obowiązku krycia budynków materiałem ogniotrwałym.

Dachów krytych materiałem ogniotrwałym, mających jednak ściany szczytowe drewniane, nie uważa się przy budynkach piętrowych za ogniotrwałe, przy budynkach parterowych niemurowanych dachy takie tylko wówczas za ogniotrwałe uważane będą, gdy drewniane ściany szczytowe są tynkowane.

§. 48.

Pokrywanie dachów słomą.

Dachów nie wolno pokrywać słomą, trzcina lub szuwarem.

Wyjątek stanowią budynki przeznaczone wyłącznie na przechowywanie zboża, siana itp. płodów rolniczych, jeżeli budynek podobny stanie w odległości co najmniej 200 metrów od zabudowanej części gminy.

§. 56.

Budynki przy ulicach i placach publicznych.

Przy głównych ulicach i placach publicznych wolno na froncie stawiać tylko budynki główne. Inne budynki służące na gospodarcze lub podobne cele, jako to: stajnie, wozownie itd. mają być w podwórzu umieszczone.

Budynki frontowe muszą przypierać bezpośrednio do siebie lub do granicy sąsiedniej. W przeciwnym razie odległość ich powinna wynosić najmniej 6 m. od obcego gruntu, a fasada przyczółka domu ma być zastosowaną do fasady frontowej.

§. 61.

Ogrodzenia, płoty i t. p.

O jakości materiału do urządzenia ogrodzeń używać się mającego rozstrzygają zwyczaj miejscowe.

Na ogrodzeniach nie wolno urządzać ostrzeszków ze słomy, trzciny, szuwaru, pezu, odpadków łodyg konopnych i t. p. łatwo zapalnych przedmiotów.

§. 64.

Sadzenie drzew między budynkami.

Budynek z materiału nieogniotrwałego, choćby ogniotrwałe kryty, należy obsadzić drzewami liściastymi.

§. 72.

Naprawa dachów.

Istniejące dachy gontowe należy do lat dziesięciu od wejścia w życie niniejszej ustawy zastąpić ogniotrwałym pokryciem (§. 47. ustęp pierwszy).

Łatanie takich dachów w powyższym okresie lat 10 może Zwierzchność gminna dozwolić tylko wówczas, jeżeli wiązanie stółca jest zdrowe i jeżeli niewięcej jak czwarta część całego pokrycia wymaga odnowienia.

Wyjątek stanowią wypadki przewidziane w §§. 47. i 48.

§. 73.

Zwierzchność gminna.

Naczelnik gminy względnie Zwierzchność gminna czuwa nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy, a przede wszystkim nad tem, ażeby nikt bez pisemnego konsensu Zwierzchności gminnej nie budował lub nie wykonywał robót wymienionych w §§. 1., 2., a względnie i §. 3. niniejszej ustawy, ażeby strony stosowały się do warunków wydanego im konsensu, oraz żeby ściśle przestrzegano planu regulacyjnego, rejonów budowlanych i obowiązku krycia dachów materiałem ogniotrwałym.

Od rozporządzeń naczelnika gminy względnie Zwierzchności gminnej można w terminie dni 14 od dnia doręczenia odnośnego rozporządzenia wnieść rekurs do Wydziału powiatowego na ręce naczelnika gminy.

§. 74.

Rada gminna.

1. Zarządza sporządzenie ogólnego planu gminy i czuwa nad jego peryodycznym uzupełnieniem ze strony naczelnika gminy.

2. Zatwierdza plany budynków przeznaczonych na cele gminne lub jej zakładów.

3. Uchwala postanowienia względnie wyraża opinię w wypadkach przewidzianych w §§. 18., 19., 24., 47., 52., 57., 59. i 68.

4. Uchwala, w której części gminy uowych budynków stawiać nie wolno.

Uchwały przewidziane w §§. 18., 24., 52., 59. i 68., oraz w punkcie 4. niniejszego paragrafu należy w gminie ogłosić.

Przeciw uchwale Rady gminnej może

strona w terminie dni 14 od dnia ogłoszenia uchwały lub jej doręczenia, wnieść rekurs do Wydziału powiatowego na ręce naczelnika gminy.

§. 75.

Wydział powiatowy.

1. Czuwa nad wykonaniem niniejszej ustawy.

2. Wykonuje czynności wskazane w §§. 19., 24., 47.

3. Rozstrzyga rekursy przewidziane w §§. 73. i 74.

Przeciw orzeczeniu Wydziału powiatowego lub przeciw jego uchwale może strona w terminie dni 14 od dnia doręczenia lub ogłoszenia orzeczenia względnie uchwały wnieść rekurs do Wydziału krajowego na ręce Wydziału powiatowego.

§. 76.

Wydział krajowy.

1. Czuwa nad wykonaniem niniejszej ustawy.

2. Wykonuje czynności przewidziane w §§. 19., 24. i 47.

3. Rozstrzyga w ostatniej instancji rekursy przeciw orzeczeniom i uchwałam Wydziału powiatowego.

§. 77.

Władze polityczne.

Prawa zastrzeżone władzom politycznym postanowieniami odnośnych ustaw gminnych pozostają nienaruszone.

§. 79.

Inne przekroczenia.

Co do innych przekroczeń przepisów zawartych w tej ustawie służy prawo karania naczelnikowi gminy z dwoma asesorami. Przekroczenia te karane będą stosownie do stopnia winy i do wynikającego

z niej niebezpieczeństwa publicznego grzywną od 10 do 200 K, a w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, aresztem od 24 godzin do 20 dni.

W gminach podlegających ustawie gminnej z dnia 13 marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24, względnie z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51 przysługuje naczelnikowi gminy względnie jego zastępcy przewidziane niniejszem prawo orzekania kary.

§. 82.

Wykonanie prawomocnych poleceń.

Jeżeli właściciel budynków pomimo nałożenia grzywny za niedotrzymanie pierwszego terminu nie dopełni w drugim przez Zwierzchność gminną oznaczonym terminie prawomocnego polecenia władz powołanych do wykonania tej ustawy, Zwierzchność gminna wykona to polecenie na jego koszt i stratę.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

IV.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 28. kwietnia 1882 Nr. 77. Dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje :

Art. I.

Postanowienia §§. 15., 21., 42., 44., 45., 46., 54., 62., 63., 64., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 79. i 82. ustawy z dnia 28. kwietnia 1882 Nr. 77 Dz. u. kr. uchyla się, a natomiast mają one opiewać :

§. 15.

Budowy w rejonie fortyfikacyjnym tudzież obok dróg publicznych.

Przy budowach w rejonie fortyfikacyj-

nym, tudzież obok dróg państwowych należy stosować przepisy w tej mierze obowiązujące.

Odległość budynków od drogi krajowej, powiatowej, gminnej pierwszej klasy lub od publicznego dojazdu kolejowego wynosić ma przynajmniej trzy metry, zaś od publicznej drogi gminnej drugiej klasy przynajmniej dwa metry, licząc od zewnętrznej krawędzi rowu drogowego.

Odległość ogrodzeń od dróg powyższych wynosić ma co najmniej 60 cm., licząc od zewnętrznej krawędzi rowu drogowego.

Wyjątek stanowią ulice i place, dla których ustalono linie regulacyjne.

O terminie rozprawy zarządzanej z powodu prośby o konsens na budowę lub roboty przy drogach powyższych należy przynajmniej na sześć dni naprzódawiadomić władzę zarządzającą odnośną drogą, pozostawiając jej wybór bądź to wzięcia udziału w rozprawie przez swego delegata, bądź też nadesłania wniosku na piśmie.

§. 21.

Materyał do budowy.

Do budowy należy używać z reguły tylko ogniotrwałego materyału.

Wydział powiatowy obowiązany jest w terminie ustanowionym w §. 62. i w sposób w tymże §. 62. określony zbadać, ile możliwości równocześnie z planem regulacyjnym przedłożyć Wydziałowi krajowemu do ostatecznego rozstrzygnięcia oparte na opinii Rady gminnej wnioski swoje, czy i w których częściach gminy można stawiać budynki także z pruskiego muru, a w których nawet z drzewa.

Na planie regulacyjnym (§. 62.) uwiódznacznie ma komisya części gminy (rejon) dla budynków ogniotrwałych, z muru pruskiego, a ewentualnie także z drzewa.

Jeżeli Rada gminna inaczey nie postanowiła, można aż do chwili powzięcia decyzji przez Wydział krajowy używać materyału nieogniotrwałego przy budowach parterowych na odleglejszych ulicach i przedmieściach, gdzie zabudowania nie łączą się bezpośrednio, lecz są oddzielone od siebie dziedzińcami, ogrodami lub wolnymi placami.

Ściany budynków, przy których mają stanąć kominy, piece i ogniska, muszą być murowane.

Odnośne postanowienia §. 62. należy analogicznie zastosować także do wypadków wcześniejszego uchwalenia przez Radę gminną rejonów budowlanych, wcześniejszego zniszczenia gminy lub jej części przez pożar, co do ogłoszenia zatwierdzonych przez Wydział krajowy rejonów i zmian tych rejonów.

W razie powzięcia przez Radę gminną prawomocnej uchwały wprowadzającej obowiązek stawiania w całej gminie budynków tylko z ogniotrwałego materyału odpada czynność Wydziału powiatowego przewidziana niniejszym paragrafem.

§. 42.

Stodoły, szopy, drewnitnie i t. p.

Stodoły, szopy, drewnitnie i inne tego rodzaju budynki, jeżeli są zbudowane z materyału nieogniotrwałego (choćby ogniotrwale kryte) muszą być od budynku mieszkalnego, a względnie od kuchni dziesięć metrów oddalone, a mogą być tylko w takim razie przybudowane, jeżeli przyległe izby mieszkalne, a względnie kuchnie oddzielone będą od nich trwałym murem ogniochronnym. Do takiej stodoły, szopy, drewnitni i innych tego rodzaju budynków nie mogą być dobudowywane izby mieszkalne lub kuchnie.

§. 44.

Pokrywanie dachów.

Dachy budynków należy z reguły pokrywać tylko ogniotrwałym materyalem.

Który materiał uważać należy za ogniotrwały, orzeka Wydział krajowy podług swego uznania.

§. 45.

Wyjątek od obowiązku pokrywania dachów ogniotrwałym materiałem.

Wydział krajowy na wniosek Wydziału powiatowego, oparty na opinii Rady gminnej, może w wypadkach uwzględnienia godnych uwolnić na pewien ściśle określony czas pojedyncze części gminy, nieobjęte rejonem dla budynków ogniotrwałych od obowiązku krycia budynków materiałem ogniotrwałym.

§. 46.

Pokrywanie dachów słomą.

Dachów nie wolno pokrywać słomą, trzcina lub szuwarem.

Wyjątek stanowią budynki przeznaczone wyłącznie na przechowywanie zboża, siana itp. płodów rolniczych, jeżeli budynki podobny stanie w odległości co najmniej 200 metrów od zabudowanej części gminy.

§. 54.

Budynki przy ulicach i placach publicznych.

Przy głównych ulicach na froncie wolno stawiać tylko budynki główne. Budynki podrzędne, służące na gospodarze lub tym podobne cele, jakoto: stajnie, wozownie itd. mają być w podwórzu umieszczone.

Budynki frontowe muszą przypierać bezpośrednio do siebie lub do granicy sąsiedniej. W przeciwnym razie odległość ich powinna wynosić najmniej 6 m. od obcego gruntu, a fasada przyczółka domu ma być zastosowaną do fasady frontowej.

§. 62.

Plan regulacyjny.

Wydział powiatowy obowiązany jest do dwóch lat od wejścia w życie niniejszej

ustawy przedłożyć Wydziałowi krajowemu do ostatecznego zatwierdzenia plan regulacyjny gminy, na jej koszt sporządzić się mający.

W tym celu zarządzi Wydział powiatowy komisjonalne dochodzenie na miejscu.

W skład komisji wejść mają: delegat Wydziału powiatowego, powołani przez Wydział powiatowy znawcy: techniczny, sanitarny i ogniowy, wreszcie naczelnik gminy lub jego zastępca z dwoma asesorami.

Strony interesowane należy ogłoszeniem ze strony zarządu gminy zawiadomić o terminie komisji.

Na podstawie wyniku oględzin i protokolarnego oświadczenia znawców i zastępców gminy, ewentualnie zaś i stron interesowanych, sporządzi komisja plan regulacyjny (§. 63.) obejmujący całą gminę.

Wydział powiatowy zawiadomi następnie Radę gminną do wydania w ciągu dni trzydziestu opinii swojej o projektowanym planie.

Plan regulacyjny, wnioski swoje i opinię Rady gminnej, o ile w powyższym terminie wydana zostanie, przedstawi Wydział powiatowy Wydziałowi krajowemu do ostatecznej decyzji.

Jeżeli Rada gminna uchwaliła już przedtem plan regulacyjny, obowiązany jest Wydział powiatowy mimo to przeprowadzić na koszt gminy całe niniejszem wskazane postępowanie dla ewentualnego uzupełnienia lub ewentualnej zmiany istniejącego planu, oraz postąpić następnie w sposób wskazany w tym paragrafie.

W razie zniszczenia gminy lub jej części przez pożar, obowiązany będzie Wydział powiatowy przystąpić w ciągu dni ośmiu do sporządzenia względnie rewizji planu regulacyjnego gminy.

Zatwierdzony przez Wydział krajowy plan regulacyjny ma Zarząd gminy podać

do publicznej wiadomości z oznajmieniem, że tylko na podstawie tego planu będzie można uzyskać zezwolenie na budowę lub roboty wymienione w §§. 1. i 2. niniejszej ustawy.

Wszelka zmiana zatwierdzonego przez Wydział krajowy planu regulacyjnego może nastąpić tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego na podstawie uchwały Rady gminnej i wniosku Wydziału powiatowego.

§. 63.

Przy sporządzaniu planu regulacyjnego należy przestrzegać:

1. Ażeby rozkład i położenie budynków odpowiadały względem ogniowym, sanitarnym, komunikacyjnym i wogóle bezpieczeństwa publicznego.

2. Ażeby opady atmosferyczne, kanały i ścieki miały należyty odpływ, względnie ażeby można je ująć w należyty system.

3. Ażeby drogi i ulice były równe, proste i tak szerokie, iżby je obsadzić można drzewami.

§. 64.

Sadzenie drzew między budynkami.

Budynek z materiału nieogniotrwałego, choćby ogniotrwałe kryty, należy obsadzić drzewami liściastymi.

§. 72.

Naprawa dachów.

Istniejące dachy gontowe należy do lat dziesięciu od wejścia w życie niniejszej ustawy zastąpić ogniotrwałem pokryciem (§. 44).

Łatanie takich dachów w powyższym okresie lat 10, może Zwierzchność gminna dozwolić tylko wówczas, jeżeli wiązanie stolca jest zdrowe i nie więcej jak czwarta część całego pokrycia wymaga odnowienia.

Wyjątek stanowią wypadki przewidziane w §§. 45. i 46.

§. 73.

Naczelnik gminy i Zwierzchność gminna.

Naczelnik gminy względnie Zwierzchność gminna czuwa nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy, a przede wszystkim nad tem, ażeby nikt bez pisemnego konsensu Zwierzchności gminnej nie budował lub nie wykonywał robót wymienionych w §§. 1., 2., a względnie i w §. 3. niniejszej ustawy, ażeby strony stosowały się do warunków wydanego im konsensu, oraz żeby ściśle przestrzegano planu regulacyjnego, rejonów budowlanych i krycia dachów materiałem ogniotrwałym.

Od rozporządzeń Naczelnika gminy względnie Zwierzchności gminnej można w terminie dni 14 od dnia doręczenia odnośnego rozporządzenia wnieść rekurs do Wydziału powiatowego na ręce Naczelnika gminy.

§. 74.

Rada gminna.

1. Zarządza sporządzenie ogólnego planu gminy i czuwa nad jego peryodycznem uzupełnieniem ze strony naczelnika gminy.

2. Zatwierdza plany budynków przeznaczonych na cele gminne lub jej zakładów.

3. Uchwala postanowienia, względnie wyraża opinię w wypadkach przewidzianych w §§. 21, 45, 50, 55, 57, 61, 62 i 68.

4. Uchwala, w której części gminy nowych budynków stawiać nie wolno.

Uchwały przewidziane w §§. 21, 50, 57, 61 i 68, oraz w punkcie 4. niniejszego paragrafu należy w gminie ogłosić.

Przeciw uchwale Rady gminnej może strona w terminie dni 14 od dnia ogłoszenia uchwały lub jej doręczenia wnieść rekurs do Wydziału powiatowego na ręce naczelnika gminy.

§. 75.

Wydział powiatowy :

1. Czuwa nad wykonaniem niniejszej ustawy.

2. Wykonuje czynności wskazane w §§. 21, 45 i 62.

3. Rozstrzyga rekursy przewidziane w §§. 73 i 74.

Przeciw orzeczeniu Wydziału powiatowego lub przeciw jego uchwale może strona w terminie dni 14 od dnia doręczenia lub ogłoszenia orzeczenia względnie uchwały wnieść rekurs do Wydziału krajowego na ręce Wydziału powiatowego.

§. 76.

Wydział krajowy.

1. Czuwa nad wykonaniem niniejszej ustawy.

2. Wykonuje czynności wskazane w §§. 21, 45 i 62.

3. Rozstrzyga w ostatecznej instancji rekursy przeciw orzeczeniom i uchwałom Wydziału powiatowego.

§. 77.

Władze polityczne.

Prawa zastrzeżone władzom politycznym postanowieniami odnośnych ustaw gminnych pozostają nienaruszone.

§. 79.

Inne przekroczenia.

Co do innych przekroczeń przepisów w tej ustawie zawartych prawo karania służy naczelnikowi gminy, względnie jego zastępcy.

Przekroczenia te karane będą, stosownie do stopnia winy i wynikającego z niej niebezpieczeństwa publicznego, pieniężnie w wysokości od 10 do 200 K., albo w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej aresztem od 24 godzin do 20 dni.

§. 82.

Wykonanie prawomocnych poleceń.

Jeżeli właściciel budynku mimo nalożenia grzywny pieniężnej za niedotrzymanie pierwszego terminu nie uczyni w drugim przez Zwierzchność gminną oznaczyć się mającym terminie zadość prawomocnemu poleceniu organów powołanych do wykonania tej ustawy, Zwierzchność gminna wykona to polecenie na jego koszt i stratę.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

V.

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zaliczenia gminy Zakopane powiatu Nowy Targ pod przepisy ustawy z dnia 10. listopada 1891 Nr. 18. Dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje :

Art. I.

Gmina Zakopane powiatu Nowy Targ podlega postanowieniom ustawy o policyi ogniowej z dnia 10. listopada 1891 roku Nr. 18. Dz. u. kr.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Korol.

Marszałek wzywa Izbę, by umożliwiła mu słuchać mowę.

Przemawia dalej p. Korol.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Bojko.

Przemawia p. Krempa.

Przemawia p. Tadeusz Cieński.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej na wniosek sekretarza p. Urbańskiego

Marszałek oznajmia, że do głosu zapisani są pp. Stojałowski przeciw, a pp. Brunicki, Paszkowski, Ilupka, M. Urbański za wnioskami komisji.

Marszałek wzywa mowców zapisanych za wnioskami komisji, by wybrali mowę generalnego.

Po chwili oznajmia, że mową generalnym za wnioskami komisji wybrany został p. Paszkowski.

Przemawia mowca generalny przeciw w wniosku komisji p. Stojałowski.

Marszałek oznajmia, że prywatna dyskusja jest również jak ogólna rozprawa zamknięta.

Przemawia dalej p. Stojałowski.

Marszałek odracza posiedzenie do godziny 8 wieczór.

Przerwa posiedzenia godzina 2 minut 25 popołudniu.

Dalszy ciąg posiedzenia z dnia 16. listopada 1905.

Początek o godzinie 8 minut 15 wieczorem.

Marszałek konstatuje dostateczną liczbę posłów i otwiera napowrót przerwane posiedzenie.

Następuje dalszy ciąg rozpraw nad sprawozdaniem komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia funduszu pożyczkowego dla ogniotrwałego krycia dachów, zmiany ustaw budowniczych i ustawy o reprezentacji powiatowej i w przedmiocie ustawy o policyi ogniowej.

Przemawia generalny mowca za wnioskami komisji p. Paszkowski.

Przemawia p. sprawozdawca.

Marszałek udziela głosu p. Stapińskiemu dla sprostowania faktycznego, i wzywa by ograniczył się do sprostowania faktów.

Przemawia p. Stapiński dla faktycznego sprostowania.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Postanowienia §. 24. ustawy o reprezentacji powiatowej z 12. sierpnia 1886 Nr. 21. dz. u. kr. uchyla się, a natomiast mają one opiewać:

Pożyczki.

§. 24. Rada powiatowa może w interesie powiatu zaciągać pożyczki, lub przyjmować zobowiązania, jeżeli kwota pożyczki lub wartość ciężaru, wynikającego z zobowiązania, łącznie z długami już istniejącymi, nie przewyższa % podatków bezpośrednich, w powiecie przypisanych.

Do zaciągania pożyczek, lub przyjęcia zobowiązań, przekraczających tę miarę, lecz nie przenoszących 50% wspomnianych podatków, potrzebne jest zezwolenie Wydziału krajowego.

Do pożyczek większych, jakoteż do innych operacyj kredytowych, potrzebną jest ustawa krajowa.

Wyjątek stanowią pożyczki przeznaczone na pomoc dla ludności powiatu, dotkniętej klęską elementarną lub na ułatwienie krycia budynków ogniotrwałym materiałem.

W tych wypadkach Wydział krajowy może zezwolić na zaciągnięcie pożyczki, chociażby wartość obciążenia powiatu przekraczała 50% podatków bezpośrednich w powiecie przypisanych.

Izba uchwała bez rozprawy Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

I.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeyi z Wielkim Księstwem Krakowskim w przedmiocie zmiany §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 Nr. 21. dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Król. Galicyi i Lodomeyi z Wielk. Księst. Krakowskim postanawiam, co następuje :

Uchwaliwszy wniosek sekretarza p. M. Urbańskiego na przyjęcie Art. II. i tytułu oraz wstępu ustawy *en bloc* uchwała Izba Art. II. oraz tytuł i wstęp ustawy *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpić do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania, uchwała Izba powyższą ustawę w trzecim czytaniu bez czytania.

Marszałek oznajmia, że jeżeli się nikt nie sprzeciwi temu, będzie otwierał rozprawę tylko przy tych paragrafach, do których zgłoszono poprawki, a §§. inne bez otwierania rozprawy poddawać *en bloc* pod uchwałę Izby.

Izba nie sprzeciwia się temu.

Na zapytanie Marszałka oświadczają p. Stapiński, że zgłasza poprawki do §§. 7., 12., 14. i 20., pp. Brunicki i Filip Włodek do §. 20.

Sprawozdawca czyta :

Art. I.

Postanowienia §§. 7, 12, 14, 17, 18, 20, 32, 36, 40 i 55 ustawy z 13. października 1899 Nr. 133 dz. u. kr. uchyla się, a natomiast mają one opiewać :

§. 7.

Rozpoczęcie budowy.

Budowa może być dopiero wtedy rozpoczęta, gdy konsens stał się prawomocnym.

Roboty zaś przy budowlach włościańskich i gospodarskich poszczególnione w §. 1 ustęp 2 mogą być rozpoczęte w 6 dni po zgłoszeniu ich u zwierzchności gminnej, jeżeli ta ostatnia, czy to podług własnego uznania, czy też z powodu sprzeciwienia się zamierzonej robocie ze strony sąsiada, nie zarządzi rozprawy budowlanej.

Na obszarze zdrojowisk i stacyi klimatycznych może miejscowa władza policyjna ze względów publicznych (zdrowotnych, komunikacyjnych, spokoju mieszkańców itp.), w miesiącach lipcu i sierpniu wstrzymać wykonanie prawomocnie dozwolonych robót wymienionych w §. 1 uiniejszej ustawy, z wyjątkiem wszakże robót podanych w punkcie a), e), f), i), k), m) tegoż §. 1.

Przemawia p. Stapiński.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przemawia.

Izba uchwała §. 7. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 12.

Budowy obok dróg i placów, na polu górnictwem, na granicy monarchii i w rejonie fortyfikacyjnym.

Odległość budynku od drogi krajowej, powiatowej, gminnej I. klasy lub od publicznej dojazdu kolejowego wynosić ma przynajmniej trzy metry, a od publicznej drogi gminnej II. klasy conajmniej dwa metry, licząc od zewnętrznej krawędzi rowu drogowego.

Odległość ogrodzeń od powyższych dróg publicznych wynosić ma co najmniej 60 cm., licząc od zewnętrznej krawędzi rowu drogowego.

Wyjątek stanowią ulice i place posiadające ustalone linie regulacyjne.

Przy takich ulicach i placach należy domy stawiać bezpośrednio przy ustanowionej linii regulacyjnej.

Jeśli przed rzeczonymi domami ma być urządzony ogród lub zajazd, wówczas cofnięcie domu może być dozwolone tylko pod następującymi warunkami:

a) Odległość domu od ulicy lub placu nie może wynosić mniej jak 3 m., a przestrzeń ta nie może być użyta pod budynki uboczne, magazyny, składy, lub na cel, któryby przestrzeń tę szpecił.

b) Przestrzeń rzezoną ma być od ulicy lub placu odpowiednio oddzieloną.

Na obszarze zdrojowisk i stacy klimatycznych odległość budynku od którejkolwiek drogi publicznej, jeśli droga ta nie ma ustalonej linii regulacyjnej, wynosić ma sześć metrów, licząc od zewnętrznej krawędzi chodnika lub rowu przydrożnego.

O rozprawie zarządzonej z powodu prośby o konsens na budowę lub roboty przy drogach krajowych, powiatowych, publicznych dojazdach kolejowych, lub też przy drogach gminnych, należy przynajmniej na 8 dni przed terminem badania planu (§. 4) uwiadomić władzę zarządzającą temi drogami, pozostawiając jej wybór bądź to wzięcia udziału w rozprawie komisyjnej przez delegata, bądź też nadesłania pisemnego wniosku.

W razie zamierzonej budowy na eksploatawanem polu górniczem lub naftowem należy do rozprawy przepisanej §. 4 zażądać także zarząd odnośnego przedsiębiorstwa, o ile tenże znajduje się w gminie lub w najbliższym jej sąsiedztwie.

Jeżeli nowy budynek stawiany być ma

na ustroniu w pasie 2 kilometrów od granicy monarchii, należy przynajmniej na ośm dni przed terminem rozprawy uwiadomić o tem c. k. Starostwo, które może do rozprawy delegować zastępcę na koszt rządowe albo też pisemnie przesłać odnośne swe uwagi.

Przy budowach w rejonie fortyfikacyjnym tudzież obok dróg państwowych mają być zastosowane przepisy w tej mierze obowiązujące.

P. Stapiński przemawia oświadczając, że zrzeka się głosu.

Izba uchwała §. 12. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 14.

Regulacja zdrojowisk lub stacy klimatycznych.

W miejscowościach, w których znajdują się zdrojowiska lub stacy klimatyczne o własnym statucie, obowiązany jest Wydział powiatowy najdalej w przeciągu dwóch lat od wejścia w życie niniejszej ustawy zarządzić w myśl §. 13. sporządzenie planu regulacyjnego.

Plan taki sporządza komisya zesłana na miejsce z ramienia Wydziału powiatowego.

W komisji mają wziąć udział:

a) Delegat Wydziału powiatowego jako przewodniczący;

b) Naczelnik gminy i jeden delegat Rady gminnej;

c) Przełożony obszaru dworskiego;

d) Znawcy (w sprawach budowlanych, sanitarnych itp.) przez Wydział powiatowy powołani;

e) Delegat komisji zdrojowej lub klimatycznej, względnie także rządowy inspektor zdrojowy.

Strony interesowane należy uwiadomić o terminie odbyć się mającej komisji.

Dalsze czynności mają być dokonane podług postanowień §. 13.

Koszta komisji i sporządzenia planu regulacyjnego ponosi fundusz kąpielowy. Za udział w tej komisji stron interesowanych i miejscowej władzy policyjnej nie mogą być przyznane żadne koszta.

Tylko na podstawie zatwierdzonego planu regulacyjnego może Zwierzchność gminna, względnie Wydział powiatowy (§. 9) wydawać konsensa na budowę lub roboty poszczególnione w §. 1, wszakże pod następującymi warunkami:

Przy drogach, nlicach i placach, przy których bądź już znajdują się, bądź według uznania komisji zdrojowej powstać mogą mieszkania, przeznaczone dla gości kąpielowych:

1. Można stawiać tylko budynki główne (mieszkalne) frontem do tych dróg, ulic i placów, uboczne zaś względnie gospodarskie tylko w podwórzu poza budynkami głównymi.

2. Budynki główne (mieszkalne) mają być albo murowane, albo stawiane na podmurowaniu 50 cm. wysokiem.

3. Odległość budynków nieogniotrwałych tak głównych (mieszkalnych) jak i ubocznych (gospodarskich) czy to od budynków własnych, czy sąsiednich głównych i ubocznych, wynosić ma przynajmniej 10 metrów, oraz 5 metrów od granicy gruntu sąsiedniego.

4. Przy budowie budynków mieszkalnych przestrzegać należy postanowień §. 21 ustęp ostatni, oraz postanowień §. 25.

5. Budynki mieszkalne należy, o ile to możliwe, obsadzać drzewami, a to w odległości około 5 m. od tych budynków.

Na miejscach podlegających powodzi nie wolno stawiać mieszkań dla gości kąpielowych.

W miejscowościach, w których powstaną nowe zdrojowiska lub stacye klimatyczne, obowiązany jest Wydział powiatowy zarządzić sporządzenie planu regulacyjnego w przeciągu sześciu miesięcy od czasu wydania statutu zdrojowego.

Przemawia p. Stapiński i stawia poprawkę następującą: w ustępie 3 przedostatnim wierszu zamiast słowa: „oraz“ ma być słowo „względnie“.

Izba popiera tę poprawkę p. Stapińskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała §. 14. zgodnie z wnioskiem komisji z opuszczeniem słowa „oraz“ w ustępie 3-cim, oddzielnie poprawkę p. Stapińskiego odrzuca, wreszcie słowo „oraz“ uchwała zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 17.

Plan regulacyjny.

Przy sporządzaniu planu regulacyjnego (§§. 13, 14 i 15), lub planu linii regulacyjnej (§. 16) należy przestrzegać głównie:

a) ażeby rozkład i położenie budynków odpowiadały wymaganiom sanitarnym ogniowo policyjnym i w ogóle względem bezpieczeństwa;

b) ażeby drogi i ulice były ile możności proste, równe i jeśli stosunki miejscowe na to pozwalają, tak szerokie, iżby je obsadzić można drzewami przynajmniej po jednej stronie;

c) ażeby opady atmosferyczne miały zabezpieczony należyty odpływ, a sposób odprowadzenia nieczystości został należyście ustanowiony.

Na obszarze zaś zdrojowisk i stacyi klimatycznych należy nadto przestrzegać:

d) ażeby po obydwu stronach dróg i ulic można urządzić chodniki i zasadzić drzewa;

e) ażeby utworzyć wolne przestrzenie gruntów dla założenia lub rozszerzenia parku, względnie uzyskać place wolne od zabudowań.

§. 18.

Wywłaszczenie.

Jeżeli ze względów publicznych, a mianowicie ze względów sanitarnych, komunikacji, bezpieczeństwa od ognia lub wskutek ustanowienia linii regulacyjnej okaże się potrzeba utworzenia nowej drogi, ulicy lub nowego placu, albo zajdzie potrzeba sprostowania lub rozszerzenia istniejącej drogi, ulicy lub istniejącego placu, względnie także potrzeba cofnięcia budowy z dotychczasowej linii frontowej do nowej linii regulacyjnej, winien będzie właściciel gruntu, ewentualnie o ile zachodzą warunki określone w §. 365 ust. cyw., w drodze wywłaszczenia odstąpić gminie na własność potrzebną przestrzeń za wynagrodzeniem.

Jeśli zaś wskutek regulacji okaże się potrzeba wysunięcia budowy z dotychczasowej linii frontowej do nowej linii regulacyjnej, wówczas budujący obowiązany będzie przed przystąpieniem do wykonania zamierzonej budowy nabyć na własność od dotychczasowego właściciela za wynagrodzeniem część gruntu między dotychczasową linią frontową, a nową linią regulacyjną, a tenże właściciel, o ile zachodzą warunki określone w §. 365 ust. cyw., może być przymuszonym do odstąpienia budującemu tej części gruntu w drodze wywłaszczenia.

Orzeczenie o wywłaszczeniu należy do władzy politycznej.

Gdyby w powyższych wypadkach strony interesowane co do wysokości wynagrodzenia nie zgodziły się, oznaczy ją orzeczenie sądowe.

Niedojście do skutku ugody nie wstrzymuje dalszej rozprawy budowniczej.

W razie zajęcia obcego gruntu pod budowę, może być konsens budującemu tylko

wówczas udzielony, jeżeli tenże wykaże się iż otrzymał na to zezwolenie właściciela gruntu, lub też, że dostatecznie zabezpieczył kwotę odszkodowania, którą sąd oznaczy.

Przepisy niniejszego paragrafu należy stosować i do wypadków, gdzie na obszarze zdrojowiska lub stacy klimatycznej ze względów publicznych okaże się potrzeba zajęcia obcych gruntów dla utworzenia wolnych od zabudowań placów na cele użyteczności publicznej, albo też okaże się potrzeba usunięcia istniejących piekarni, kuźni, ślusarni i t. p. zakładów przemysłowych (§. 36), o ile zakłady takie mogą ujemnie wpływać na zdrowie i spokój mieszkańców.

Izba uchwała §§. 17. i 18. *en bloc* zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 20.

Materyał i odległość budowy.

1. Nowe budowle stawiane po wejściu w życie niniejszej ustawy należy pokrywać ogniotrwałym materyałem.

2. Wydział krajowy na wniosek Wydziału powiatowego może w wypadkach uwzględnienia godnych, uwolnić na pewien ściśle określony czas poszczególne gminy lub jej części od obowiązku krycia nowych nieogniotrwałych budynków materyałem ogniotrwałym.

3. Odległość nowego nieogniotrwałego budynku, bez względu na to, czy ma być ogniotrwałe lub nieogniotrwałe pokryty, od jakiegokolwiek obcego budynku wynosić ma najmniej dziesięć metrów, a odległość jego od granicy niezabudowanego gruntu obcego wynosić ma najmniej pięć metrów.

4. Budynek z materyału ogniotrwałego może swym murem ogniochronnym przylegać do każdego budynku lub gruntu obcego.

Jeżeli jednak budynek taki nie ma przylegać do budynku lub gruntu obcego a stanąć ma przy drodze, ulicy lub placu publicznym, wówczas odległość jego wynosić ma najmniej pięć metrów od obcego gruntu.

5. Budynek nieogniotrwały stary lub spalony może być odbudowany z materiału nieogniotrwałego na tem samym miejscu i w dotychczasowych rozmiarach nawet w wypadku braku 10-metrowej odległości, jeżeli rozmiar gruntu nie dozwala na odsunięcie budynku do 10 metrowej odległości.

6. Pokrycie materiałem nieogniotrwałym dachu budynku pod 5 wspomnianego, nieogniotrwale dotąd krytego, można dozwolnić tylko po nrzędowem stwierdzeniu przez Wydział powiatowy nbóstwa właściciela.

7. Na obszarze zdrojowisk i stacyi klimatycznych wyjątki pod 5 i 6 przewidziane nie są dozwolone.

8. Dach budynku przeznaczonego wyłącznie na przechowywanie zboża, siana i t. p. płodów rolniczych, można pokryć materiałem nieogniotrwałym, jeżeli budynek rzeczony stanie w odległości conajmniej dwustu metrów od zabudowanej części tej miejscowości.

9. Budynki piętrowe należy pokryć materiałem ogniotrwałym, zaś dachy nieogniotrwale na takich budynkach należy zastąpić dachami ogniotrwałymi w przeciągu lat 10 od wejścia w życie tej ustawy licząc.

Na łatanie takich dachów w powyższym okresie lat 10 może Zwierzchność gminna zezwolić tylko wówczas, jeżeli wiązanie stolca jest zdrowe i jeżeli nie więcej jak czwarta część całego pokrycia wymaga odnowienia.

10. Ściany, przy których znajdują się kominy, piece i ogniska winny być w przestąpieniu pół metra od komina, a jednego

metra od pieca lub ogniska zupełnie murywane z cegieł lub kamienia.

11. Budynek, którego ubikacye na piętrze przeznaczone są do zebrań większej ilości osób (zgromadzenia wszelkiego rodzaju, koncerty, domy modlitwy i t. p.), musi być ogniotrwale zbudowany i ogniotrwale kryty.

12. Odległości niniejszym paragrafem ustanowione nie naruszają postanowień przewidzianych w §§. 12, 14, 32, 35, 36 i 37, liczyć je zaś należy zawsze od najbliższej wystającej ku zamierzonej budowie części (ganek, okap i t. p.) jednego budynku do takiej samej najbliższej części drugiego budynku lub do obcego gruntu.

13. Radzie gminnej wolno:

a) uchwalić obowiązek pokrywania ogniotrwałym materiałem wszystkich budynków w gminie;

b) uchwalić obowiązek ogniotrwałego budowania wszystkich budynków w gminie, w pewnej jej części lub tylko pojedynczych ważniejszych budynków;

c) ustanowić większą odległość między budynkami obcymi, aniżeli ją ustawa niniejsza przewiduje, ustanowić odległość między budynkami na gruncie tego samego właściciela, a także większą odległość budynków od szkół, kościołów i cerkwi, oraz większych palenisk od zabudowanej części gminy;

d) zakazać stawiania nowych budynków w pewnych nawet niezabudowanych częściach gminy.

Uchwałę odnośną należy jednak w gminie odpowiednio ogłosić, a przeciw niej mogą strony interesowane wnieść rekurs w sposób przewidziany w §. 47.

Przemawia p. Skolyszewski i stawia następującą poprawkę: zamiast ustępu 2 go według wniosku komisji umieścić słowa:

„2. Wydział powiatowy na wniosek Rady gminnej może w poszczególnych uwzględnienia godnych wypadkach uwolnić krycie nowych budynków materiałem ogniotrwałym“.

Izba popiera tę poprawkę p. Skołyszewskiego.

Przemawia p. Piniński i stawia następującą poprawkę: zamiast ustępu 2 według brzmienia komisji ustęp ten ma opiewać:

„2. Wydział powiatowy na przedstawienie Zwierzchności gminnej może w wypadkach uwzględnienia godnych, uwolnić na pewien ściśle określony czas poszczególne gminy lub jej części od obowiązku krycia nowych nieogniotrwałych budynków materiałem ogniotrwałym“.

Izba popiera tę poprawkę p. Pinińskiego.

Przemawia p. Brunicki i stawia poprawkę na opuszczenie słowa „nieogniotrwałym“ w 2 ustępie §. 20-go.

Izba popiera tę poprawkę p. Brunickiego.

Przemawia p. Stapiński i wnosi na pozostawienie §. 20. w dotychczasowym brzmieniu.

Przemawia p. Filip Włodek.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński.

Przemawia p. Korol i wnosi na zwrócenie §. 20 komisji celem uchylecia przymusu krycia materiałem ogniotrwałym budynków.

Izba popiera ten wniosek p. Korola.

Przemawia p. Buynowski.

Izba uchwała na wniosek sekretarza p. M. Urbańskiego zamknięcie rozprawy ogólnej.

Marszałek oznajmia, że do głosu zapisałi się pp.: Skołyszewski, Kramarczyk, Paszkowski, Huryk, Maryewski.

Przemawia zapisany do głosu p. Sko-

łyszewski i przyłącza się do poprawki p. Pinińskiego, cofając swą poprawkę.

Przemawia zapisany do głosu p. Kramarczyk i stawia następującą poprawkę: w przedostatnim wierszu ustępu 8 zamiast słów: „dwustu metrów“, mają być słowa: „stu metrów“.

Izba popiera tę poprawkę.

Przemawia zapisany do głosu p. Paszkowski i stawia poprawkę: w wierszu pierwszym ustępu 9 po słowach „Budynki piętrowe należy“ dodać słowo: „bezwarunkowo“.

Izba popiera tę poprawkę p. Paszkowskiego.

Przemawia zapisany do głosu p. Huryk.

Przemawia zapisany do głosu p. Maryewski.

Przemawia p. sprawozdawca.

Izba odrzuca wniosek p. Korola na zwrócenie §. 20. komisji celem uchylecia przymusu krycia budynków materiałem ogniotrwałym.

Marszałek wyjaśnia sposób, w jaki podda pod uchwałę Izby §. 20., a w szczególności oznajmia, że nasamprzód podda pod uchwałę oddzielnie te ustępy §. 20. do których zgłoszono poprawki.

Izba uchwała ustęp 2 §. 20 według poprawki p. Pinińskiego, odczytaanej przez Marszałka z opuszczeniem słowa: „nieogniotrwałych“, następnie odrzuca Izba poprawkę p. Brunickiego na opuszczenie słowa: „nieogniotrwałych“, a wreszcie uchwała oddzielnie słowo: „nieogniotrwałych“ zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek oznajmia, że poprawki p. Huryka na opuszczenie ustępu 8 §. 20. nie może, jako regulaminowo niedopuszczalnej, poddać pod uchwałę Izby; podda więc ustęp 8 z opuszczeniem słów „dwustu metrów“, następnie poprawkę p. Kramarczyka,

a w razie jej odrzucenia, słowa „dwustu metrów“ według wniosku komisji.

Izba uchwała ustęp 8 z opuszczeniem słów „dwustu metrów“, następnie odrzuca Izba poprawkę p. Kramarczyka, a wreszcie uchwała oddzielnie słowa: „dwustu metrów“ zgodnie z wnioskiem komisji.

Izba przystępuje do głosowania nad ustępem 9 §. 20.

Izba uchwała ustęp 9 §. 20-go zgodnie z wnioskiem komisji, a oddzielnie uchwała poprawkę p. Paszkowskiego na dodanie w 1. wierszu ustępu 9 po słowach „budynki piętrowe należy“ słowa „bezwarunkowo“.

Izba uchwała wreszcie bez rozprawy resztę ustępów, t. j. 1, 3, 4—7, 10—13 §. 20. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 32.

Wychodki i zbiorniki na nawóz.

W każdym budynku mieszkalnym lub obok takiego budynku winny być urządzone wychodki z odpowiednim zbiornikiem. W poszczególnych jednak wypadkach może Wydział powiatowy, a w toku instancyj Wydział krajowy uwolnić budującego od obowiązku urządzenia wychodku.

Rada gminna wyda w przeciągu sześciu miesięcy od wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy o urządzeniu i wypróżnianiu zbiorników kloacznych.

Przepisy te zatwierdzić ma Wydział powiatowy, któremu przysługuje prawo zmienić je stosownie do miejscowych warunków.

Każdy zbiornik winien być tak urządzony, aby nieczystości nie przenikały jego ścian i spodu i ma być oddalony przynajmniej na 2 m. od granicy sąsiedniej, a 10 m. od najbliższej studni.

Wychodki nie mogą mieć wejścia z

kuchni albo spiżarni i nie mogą być widoczne z ulicy lub placu publicznego.

Zbiorniki na nawóz mogą być urządzone w odległości co najmniej 10 m. od najbliższej studni, a co najmniej 2 m. od granicy sąsiedniej.

W miejscowościach, w których znajdują się zdrojowiska i stacje klimatyczne i we wszystkich znaczniejszych miejscowościach, które Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem oznaczy, winna Rada gminna określić te części gminy, w których nawet w domach już istniejących, w ciągu jednego roku od dnia tego rozporządzenia Wydziału krajowego mają być dobudowane brakujące wychodki. Przyczem mają być zastosowane przepisy uchwały Rady gminnej co do urządzania zbiorników i odprowadzania nieczystości.

Na przestrzeni zdrojowisk i stacji klimatycznych wychodki należy urządzać w domu mieszkalnym i w taki sposób, iżby je można ogrzewać.

Przemawia p. Skołyśzewski i stawia następującą poprawkę:

W pierwszym ustępie §. 32. opuścić drugą część tego ustępu od słowa: „W poszczególnych...“ do słowa: „wychodku“, następnie drugi wiersz 5 ustępu od słów: „i nie...“ do słowa: „publicznego“ opuścić.

Marszałek wzywa do przedkładania poprawek na piśmie i na przygotowanie tych poprawek na piśmie przed ich postawieniem.

Izba popiera poprawkę p. Skołyśzewskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i przyjmuje poprawkę p. Skołyśzewskiego.

Izba uchwała I. część pierwszego ustępu §. 32. zgodnie z wnioskiem komisji, następnie uchwała poprawkę p. Skołyśzewskiego przyjętą przez p. sprawo-

zdawcę, tj. odrzuca drugą część pierwszego ustępu §. 32. od słów: „W poszczególnych“ do słowa: „wychodku“ w brzmieniu komisji — następnie uchwała drugi, trzeci i czwarty ustęp §. 32. zgodnie z wnioskiem komisji.

Izba uchwała pierwszą część piątego ustępu §. 32., tj. słowa: „Wychodki nie mogą mieć wejścia z kuchni albo spiżarni“ zgodnie z wnioskiem komisji; następnie odrzuca Izba drugą część piątego ustępu §. 32., tj. odrzuca słowa: „i nie mogą być widoczne z ulicy lub placu publicznego“ zaproponowane przez komisję, czyli uchwała poprawkę p. Skolyszewskiego.

Izba uchwała oddzielnie resztę ustępów §. 32. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 36.

Budynki o większych paleniskach.

Suszarnie na owoce, len, konopie, wędzarnie, piekarnie, cegielnie, piece do wypalania wapna i budynki o większych paleniskach w ogóle, winny być od innych budynków przynajmniej na 30 m. oddalone.

Cegielnie i piece do wypalania wapna mogą stać jedynie poza obrębem zabudowanego obszaru miejscowości.

Kuźnie winny być od innych budynków oddalone przynajmniej o 30 m. lub urządzone w budynkach ogniotrwale zbudowanych i ogniotrwale krytych.

W zdrojowiskach i stacyach klimatycznych budynki, o których wyżej mowa, niemniej kuźnie i ślusarnie można stawiać tylko poza obszarem zdrojowiska i stacy klimatycznej w odległości przynajmniej 300 m. od budynków mieszkalnych położonych na obszarze uzdrowiska, a kuźnie i ślusarnie tylko z ogniotrwalego materiału i ogniotrwale kryte.

§. 40.

Sadzenie drzew między budynkami.

Budynek z materiału nieogniotrwałego choćby ogniotrwale kryty, należy obsadzić drzewami liściastymi.

§. 55.

Wykonanie prawomocnych poleceń.

Jeżeli właściciel budynku, pomimo nałożenia grzywny za niedotrzymanie pierwszego terminu, nie dopełni w drugim przez Zwierzchność gminną oznaczonym terminie prawomocnego polecenia władz powołanych do wykonania tej ustawy, Zwierzchność gminna wykona to polecenie na jego koszt i stratę.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

II.

U s t a w a.

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z 13. października 1899 Nr. 133 dz. u. kraj.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Izba uchwała *en bloc* §§. 36, 40, 55, Art. II. tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie wniosek p. sprawozdawcy na przystąpienie do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania, uchwała Izba powyższą ustawę w trzecim czytaniu bez czytania.

Sprawozdawca czyta, sprostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie w Art. I. we wierszu drugim opuścić słowa: „i 86“.

Art. I.

Postanowienia §§. 15, 19, 20, 24, 25, 45, 46, 47, 48, 56, 61, 64, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 82 ustawy z 4. kwietnia 1889 Nr. 31 Dz. u. kr. w brzmieniu ustawy z dnia 14. lipca 1898 Nr. 70 Dz. u. kr. uchyla się, a natomiast mają one opiewać:

§. 15.

Inne wyjątkowe postanowienia.

Przy budowie w rejonie fortyfikacyjnym, tudzież obok dróg państwowych należy stosować przepisy w tej mierze obowiązujące.

Odległość budynku od drogi krajowej, powiatowej, gminnej pierwszej klasy lub od publicznego dojazdu kolejowego wynosić ma przynajmniej trzy metry, zaś od publicznej drogi gminnej drugiej klasy przynajmniej dwa metry, licząc od zewnętrznej krawędzi rowu drogowego.

Odległość ogrodzeń od dróg powyższych wynosić ma co najmniej 60 cm. licząc od zewnętrznej krawędzi rowu drogowego.

Wyjątek stanowią nlice i place, dla których ustalono linie regulacyjne.

O terminie rozprawy zarządzanej z powodu prośby o konsens na budowę lub roboty przy drogach powyższych, należy przynajmniej na sześć dni naprzód uwiadomić władzę zarządzającą odnośną drogą, pozostawiając jej wybór bądź to wzięcia udziału w rozprawie przez swego delegata, bądź też nadesłania wniosku na piśmie.

W razie zamierzonej budowy na nadanem polu górnikiem lub naftowem, albo też w jego sąsiedztwie, należy do rozprawy przepisanej §§. 8 i 9 zawezwać także przedsiębiorcę górniczego, względnie naftowego.

Jeżeli nowy budynek stawianym być ma na ustroniu w nie większem oddaleniu,

jak dwu kilometrów od granicy państwa, należy o wniesieniu podania o konsens uwiadomić e. k. Starostwo. Starostwo może do rozprawy delegować zastępcę, albo też pisemnie przesłać swe uwagi w tej mierze.

§. 19.

Plan regulacyjny.

Wydział powiatowy obowiązany jest do dwóch lat od wejścia w życie niniejszej ustawy przedłożyć Wydziałowi krajowemu do ostatecznego zatwierdzenia plan regulacyjny gminy na jej koszt sporządzić się mający.

W tym celu zarządzi Wydział powiatowy komisjonalne dochodzenie na miejscu.

W skład komisji wejść mają: delegat Wydziału powiatowego, powołani przez Wydział powiatowy znawcy: techniczny, sanitarny i ogniowy, wreszcie naczelnik gminy lub jego zastępca z dwoma asesarami.

Strony interesowane należy ogłoszeniem ze strony Zarządu gminy zawiadomić o terminie komisji.

Na podstawie wyniku oględzin i protokolarnego oświadczenia znawców i zastępców gminy, ewentualnie zaś i stron interesowanych, sporządzi komisja plan regulacyjny (§. 20) obejmujący całą gminę.

Wydział powiatowy zawezwie następnie Radę gminą do wydania w ciągu dni trzydziestu opinii swojej o projektowanym planie.

Plan regulacyjny, wnioski swoje i opinię Rady gminnej, o ile w powyższym terminie wydana zostanie, przedstawi Wydział powiatowy Wydziałowi krajowemu do ostatecznej decyzji.

Jeżeli Rada gminna uchwaliła już przedtem plan regulacyjny, obowiązany jest Wydział powiatowy mimo to przeprowadzić na koszt gminy całe niniejszem wskazane postępowanie dla ewentualnego

uzupełnienia, lub ewentualnej zmiany istniejącego planu, oraz postąpić następnie w sposób wskazany w tym paragrafie.

W razie zniszczenia gminy lub jej części przez pożar obowiązany będzie Wydział powiatowy przystąpić w ciągu dni ośmiu do sporządzenia względnie rewizyi planu regulacyjnego gminy.

Zatwierdzony przez Wydział krajowy plan regulacyjny ma zarząd gminy podać do publicznej wiadomości z oznajmieniem, że tylko na podstawie tego planu będzie można uzyskać zezwolenie na budowę lub roboty wymienione w §§. 1 i 2 niniejszej ustawy.

Wszelka zmiana zatwierdzonego przez Wydział krajowy planu regulacyjnego może nastąpić tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego na podstawie uchwały Rady gminnej i wniosku Wydziału powiatowego.

§. 20.

Przy sporządzaniu planu regulacyjnego należy przestrzegać:

1. Ażeby rozkład i położenie budynków odpowiadały względem ogniowym, sanitarnym, komunikacyjnym i wogóle bezpieczeństwa publicznego.

2. Ażeby opady atmosferyczne, kanały i ścieki miały należyty odpływ, względnie, ażeby można je ująć w należyty system.

3. Ażeby drogi i ulice były równe, proste i tak szerokie, iżby je obsadzić można drzewami.

§. 24.

Materyał do budowy.

Do budowy należy używać z reguły tylko ogniotrwałego materyału.

Wydział powiatowy obowiązany jest w terminie ustanowionym w §. 19. i w sposób w tymże §. 19. określony zbadać i ile możliwości równocześnie z planem regulacyjnym przedłożyć Wydziałowi krajowemu do ostatecznego rozstrzygnięcia, oparte na

opinii Rady gminnej wnioski swoje, czy i w których częściach gminy można stawiać budynki także z muru pruskiego, a w których nawet z drzewa.

Na planie regulacyjnym (§. 19.) uwi docznić ma komisya części gminy (rejonu) dla budynków ogniotrwałych, z muru pruskiego, a ewentualnie także z drzewa.

Jeżeli Rada gminna inaczej nie postanowiła, można aż do chwili powzięcia decyzji przez Wydział krajowy używać materyału nieogniotrwałego przy budynkach parterowych na odleglejszych ulicach i przedmieściach, gdzie zabudowania nie łączą się bezpośrednio, lecz są oddzielone od siebie dziedzińcami, ogrodami, lub wolnymi placami.

Odnosne postanowienia §. 19. należy analogicznie zastosować także do wypadków wcześniejszego uchwalenia przez Radę gminną rejonów budowlanych, wcześniejszego zniszczenia gminy lub jej części przez pożar, co do ogłoszenia zatwierdzonych przez Wydział krajowy rejonów i warunku udzielania konsensów, wreszcie co do zmiany rejonów.

W razie powzięcia przez Radę gminną prawomocnej uchwały wprowadzającej obowiązek stawiania w całej gminie budynków tylko z ogniotrwałego materyału, odpada czynność Wydziału powiatowego przewidziana niniejszym paragrafem.

§. 25.

M u r y.

Grubość murów powinna być dokładnie oznaczoną w planach budowy.

Komisya badająca plany orzeka, czy projektowana grubość murów odpowiada bezpieczeństwu publicznemu, czy też winna uleść zmianie.

Grubość murów ceglanych w budynkach mieszkalnych parterowych i jednopiętrowych powinna wynosić przy ścianach

zewnątrznych conajmniej 45 ctm., a 30 ctm. przy ścianach wewnętrznych na których pułapy spoczywają.

Przy budynkach mieszkalnych, mających więcej pięter, dwa piętra najwyżej położone winny mieć grubość murów takich samych rozmiarów, t. j. najmniej 45 ctm., względnie 30 ctm., w każdych zaś następujących dwóch niżej położonych piętrach grubość murów o 15 ctm., powiększoną być musi.

Mury fundamentów mają być o 15 ctm. grubsze od ściany na nich spoczywającej.

Rozmiary powyższe odnoszą się do murów niewyprawionych w stanie surowym.

Budynki nieogniotrwałe należy stawiać na podmurowaniu 50 ctm. wysokości ponad powierzchnię terenu.

§. 45.

Stodoły, szopy i t. p.

Stodoły, szopy i inne budynki, przeznaczone na przechowanie łatwo zapalnych materiałów, jeżeli są zbudowane z materiału nieogniotrwałego choćby ogniotrwałe kryte, muszą być od budynku mieszkalnego równie jak od kuchni przestrzenią 10 m. oddzielone. Takie budynki tylko wówczas przybudować można do domu mieszkalnego, lub do kuchni, jeżeli przyległe izby mieszkalne, względnie kuchnie od nich oddzielone zostaną trwałym murem ogniochronnym.

Izb mieszkalnych zaś ani kuchni do takich budynków dobudowywać nie wolno.

§. 46.

Suszarnie, piece do wypalania wapna lub cegły i kuźnie.

Suszarnie na owoce, len lub konopie, winny być od innych budynków przynajmniej o 30 m. oddalone.

Piece do wypalania wapna lub cegły mogą być stawiane jedynie poza obrębem zabudowanego obszaru miejskiego w odległości conajmniej 300 metrów.

Kuźnie winny być oddalone od innych budynków przynajmniej o 30 m., lub urządzane w budynkach ogniotrwałe zbudowanych.

§. 47.

Pokrywanie dachów.

Dachy budynków należy w regule pokrywać tylko ogniotrwałym materiałem.

Jaki materiał uważać należy za ogniotrwały, orzeka Wydział krajowy podług swego uznania.

Wydział krajowy na wniosek Wydziału powiatowego, oparty na opinii Rady gminnej, może w wypadkach uwzględnienia godnych uwolnić na pewien ściśle określony czas, jednak nie na dłużej jak na lat 10, licząc od dnia wejścia w życie tej ustawy, poszczególne części gminy, nie objęte rejonem dla budynków ogniotrwałych, od obowiązku krycia budynków materiałem ogniotrwałym.

Dachów krytych materiałem ogniotrwałym, mających jednak ściany szczytowe drewniane, nie uważa się przy budynkach piętrowych za ogniotrwałe, przy budynkach parterowych niemurowanych dachy takie tylko wówczas za ogniotrwałe uważane będą, gdy drewniane ściany szczytowe są tynkowane.

§. 48.

Pokrywanie dachów słomą.

Dachów nie wolno pokrywać słomą, trzcinią lub szuwarem.

Wyjątek stanowią budynki przeznaczone wyłącznie na przechowywanie zboża, siana itp. płodów rolniczych, jeżeli budynek podobny stanie w odległości co najmniej 200 metrów od zabudowanej części gminy.

§. 56.

Budynki przy ulicach i placach publicznych.

Przy głównych ulicach i placach publicznych wolno na froncie stawiać tylko budynki główne. Inne budynki służące na gospodarze lub podobne cele, jako to: stajnie, wozownie itd. mają być w podwórzu umieszczone.

Budynki frontowe muszą przypierać bezpośrednio do siebie lub do granicy sąsiedniej. W przeciwnym razie odległość ich powinna wynosić najmniej 6 m. od obcego gruntu, a fasada przyczółka domu ma być zastosowaną do fasady frontowej.

§. 61.

Ogrodzenia, płoty i t. p.

O jakości materiału do urządzenia ogrodzeń używać się mającego rozstrzygają zwyczaj miejscowe.

Na ogrodzeniach nie wolno urządzać ostrzeszków ze słomy, trzciny, szuwaru, pezu, odpadków łądy konopnych i t. p. łatwo zapalnych przedmiotów.

§. 64.

Sadzenie drzew między budynkami.

Budynek z materiału nieogniotrwałego, choćby ogniotrwałe kryty, należy obsadzić drzewami liściastymi.

§. 72.

Naprawa dachów.

Istniejące dachy gontowe należy do lat dziesięciu od wejścia w życie niniejszej ustawy zastąpić ogniotrwałem pokryciem (§. 47. ustęp pierwszy).

Łatanie takich dachów w powyższym okresie lat 10 może Zwierzchność gminna dozwolić tylko wówczas, jeżeli wiązanie stolica jest zdrowe i jeżeli niewięcej jak czwarta część całego pokrycia wymaga odnowienia.

Wyjątek stanowią wypadki przewidziane w §§. 47. i 48.

§. 73.

Zwierzchność gminna.

Naczelnik gminy względnie Zwierzchność gminna czuwa nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy, a przede wszystkim nad tem, ażeby nikt bez pisemnego konsensu Zwierzchności gminnej nie budował lub nie wykonywał robót wymienionych w §§. 1., 2., a względnie i §. 3. niniejszej ustawy, ażeby strony stosowały się do warunków wydanego im konsensu, oraz żeby ściśle przestrzegano planu regulacyjnego, rejonów budowlanych i obowiązku krycia dachów materiałem ogniotrwałym.

Od rozporządzeń naczelnika gminy względnie Zwierzchności gminnej można w terminie dni 14 od dnia doręczenia odpowiedniego rozporządzenia wnieść rekurs do Wydziału powiatowego na ręce naczelnika gminy.

§. 74.

Rada gminna.

1. Zarządza sporządzenie ogólnego planu gminy i czuwa nad jego peryodycznym uzupełnieniem ze strony naczelnika gminy.

2. Zatwierdza plany budynków przeznaczonych na cele gminne lub jej zakładów.

3. Uchwala postanowienia względnie wyraża opinię w wypadkach przewidzianych w §§. 18., 19., 24., 47., 52., 57., 59. i 68.

4. Uchwala, w której części gminy uoyych budynków stawiać nie wolno.

Uchwały przewidziane w §§. 18., 24., 52., 59. i 68., oraz w punkcie 4. niniejszego paragrafu należy w gminie ogłosić.

Przeciw nchwale Rady gminnej może

strona w terminie dni 14 od dnia ogłoszenia uchwały lub jej doręczenia, wnieść rekurs do Wydziału powiatowego na ręce naczelnika gminy.

§. 75.

Wydział powiatowy.

1. Czuwa nad wykonaniem niniejszej ustawy.

2. Wykonuje czynności wskazane w §§ 19., 24., 47.

3. Rozstrzyga rekursy przewidziane w §§. 73. i 74.

Przeciw orzeczeniu Wydziału powiatowego lub przeciw jego uchwale może strona w terminie dni 14 od dnia doręczenia lub ogłoszenia orzeczenia względnie uchwały wnieść rekurs do Wydziału krajowego na ręce Wydziału powiatowego.

§. 76.

Wydział krajowy.

1. Czuwa nad wykonaniem niniejszej ustawy.

2. Wykonuje czynności przewidziane w §§. 19., 24. i 47.

3. Rozstrzyga w ostatniej instancji rekursy przeciw orzeczeniom i uchwałam Wydziału powiatowego.

§. 77.

Władze polityczne.

Prawa zastrzeżone władzom politycznym postanowieniami odnośnych ustaw gminnych pozostają nienaruszone.

§. 79.

Inne przekroczenia.

Co do innych przekroczeń przepisów zawartych w tej ustawie służy prawo karania naczelnikowi gminy z dwoma asesorami. Przekroczenia te karane będą stosownie do stopnia winy i do wynikającego

z niej niebezpieczeństwa publicznego grzywną od 10 do 200 K, a w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, aresztem od 24 godzin do 20 dni.

W gminach podlegających ustawie gminnej z dnia 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24, względnie z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51 przysługuje naczelnikowi gminy względnie jego zastępcy przewidziane niniejszem prawo orzekania kary.

§. 82.

Wykonanie prawomocnych poleceń.

Jeżeli właściciel budynków pomimo nałożenia grzywny za niedotrzymanie pierwszego terminu nie dopełni w drugim przez Zwierzchność gminną oznaczonym terminie prawomocnego polecenia władz powołanych do wykonania tej ustawy, Zwierzchność gminna wykona to polecenie na jego koszt i stratę.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

III.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 4. kwietnia 1889 Nr. 31 Dz. u. kr. w brzmieniu ustawy z dnia 14. lipca 1898 Dz. ust. kr. Nr. 70.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Marszałek zapytuje, czy zgłasza kto z posłów poprawkę do tej ustawy.

Nikt w Izbie nie zgłasza poprawki do tej ustawy.

Sprawozdawca wnosi na przyjęcie *en bloc* tej ustawy.

Izba uchwaliwszy bez rozprawy wniosek p. sprawozdawcy na przyjęcie tej ustawy *en bloc*, uchwała bez rozprawy tę ustawę *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania, uchwała Izba powyższą ustawę w trzeciem czytaniu bez czytania.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Postanowienia §§. 15., 21., 42., 44., 45., 46., 54., 62., 63., 64., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 79. i 82. ustawy z dnia 28. kwietnia 1882 Nr. 77 Dz. u. kr. uchyla się, a natomiast mają one opiewać:

§. 15.

Budowy w rejonie fortyfikacyjnym tudzież obok dróg publicznych.

Przy budowach w rejonie fortyfikacyjnym, tudzież obok dróg państwowych należy stosować przepisy w tej mierze obowiązujące.

Odległość budynków od drogi krajowej, powiatowej, gminnej pierwszej klasy lub od publicznego dojazdu kolejowego wynosić ma przynajmniej trzy metry, zaś od publicznej drogi gminnej drugiej klasy przynajmniej dwa metry, licząc od zewnętrznej krawędzi rowu drogowego.

Odległość ogrodzeń od dróg powyższych wynosić ma co najmniej 60 cm., licząc od zewnętrznej krawędzi rowu drogowego.

Wyjątek stanowią ulice i place, dla których ustalono linie regulacyjne.

O terminie rozprawy zarządzanej z powodu prośby o konsens na budowę lub roboty przy drogach powyższych należy przynajmniej na sześć dni naprzód uwiadomić władzę zarządzającą odnośną drogą, pozostawiając jej wybór bądź to wzięcia

udziału w rozprawie przez swego delegata, bądź też nadesłania wniosku na piśmie.

§. 21.

Materyał do budowy.

Do budowy należy używać z reguły tylko ogniotrwałego materyału.

Wydział powiatowy obowiązany jest w terminie ustanowionym w §. 62. i w sposób w tymże §. 62. określony. Zbadać, ile możliwości równocześnie z planem regulacyjnym przedłożyć Wydziałowi krajowemu do ostatecznego rozstrzygnięcia oparte na opinii Rady gminnej wnioski swoje, czy i w których częściach gminy można stawiać budynki także z pruskiego muru, a w których nawet z drzewa.

Na planie regulacyjnym (§. 62.) uwioczyć ma komisya części gminy (rejon) dla budynków ogniotrwałych, z muru pruskiego, a ewentualnie także z drzewa.

Jeżeli Rada gminna inaczej nie postanowiła, można aż do chwili powzięcia decyzji przez Wydział krajowy używać materyału nieogniotrwałego przy budowach parterowych na odleglejszych ulicach i przedmieściach, gdzie zabudowania nie łączą się bezpośrednio, lecz są oddzielone od siebie dziedzińcami, ogrodami lub wolnymi placami.

Ściany budynków, przy których mają stanąć kominy, piece i ogniska, muszą być murowane.

Odnośne postanowienia §. 62. należy analogicznie zastosować także do wypadków wcześniejszego uchwalenia przez Radę gminną rejonów budowlanych, wcześniejszego zniszczenia gminy lub jej części przez pożar, co do ogłoszenia zatwierdzonych przez Wydział krajowy rejonów i zmian tych rejonów.

W razie powzięcia przez Radę gminną prawomocnej uchwały wprowadzającej obowiązek stawiania w całej gminie budynków

tylko z ogniotrwałego materiału odpada czynność Wydziału powiatowego przewidziana niniejszym paragrafem.

§. 42.

Stodoły, szopy, drewnitnie i t. p.

Stodoły, szopy, drewnitnie i inne tego rodzaju budynki, jeżeli są zbudowane z materiału nieogniotrwałego (choćby ogniotrwałe kryte) muszą być od budynku mieszkalnego, a względnie od kuchni dziesięć metrów oddalone, a mogą być tylko w takim razie przybudowane, jeżeli przyległe izby mieszkalne, a względnie kuchnie oddzielone będą od nich trwałym murem ogniochronnym. Do takiej stodoły, szopy, drewnitni i innych tego rodzaju budynków nie mogą być dobudowywane izby mieszkalne lub kuchnie.

§. 44.

Pokrywanie dachów.

Dachy budynków należy z reguły pokrywać tylko ogniotrwałym materiałem.

Który materiał uważać należy za ogniotrwały, orzeka Wydział krajowy podług swego uznania.

§. 45.

Wyjątek od obowiązku pokrywania dachów ogniotrwałym materiałem.

Wydział krajowy na wniosek Wydziału powiatowego, oparty na opinii Rady gminnej, może w wypadkach uwzględnienia godnych uwolnić na pewien ściśle określony czas pojedyncze części gminy, nieobjęte rejonem dla budynków ogniotrwałych od obowiązku krycia budynków materiałem ogniotrwałym.

§. 46.

Pokrywanie dachów słomą.

Dachów nie wolno pokrywać słomą, trzciną lub szwarem.

Wyjątek stanowią budynki przeznaczone wyłącznie na przechowywanie zboża,

siana itp. płodów rolniczych, jeżeli budynek podobny stanie w odległości co najmniej 200 metrów od zabudowanej części gminy.

§. 54.

Budynki przy ulicach i placach publicznych.

Przy głównych ulicach na froncie wolno stawiać tylko budynki główne. Budynki podrzędne, służące na gospodarze lub tym podobne cele, jakoto: stajnie, wozownie itd. mają być w podwórzu umieszczone.

Budynki frontowe muszą przypierać bezpośrednio do siebie lub do granicy sąsiedniej. W przeciwnym razie odległość ich powinna wynosić najmniej 6 m. od obcego gruntu, a fasada przyczółka domu ma być zastosowaną do fasady frontowej.

§. 62.

Plan regulacyjny.

Wydział powiatowy obowiązany jest do dwóch lat od wejścia w życie niniejszej ustawy przedłożyć Wydziałowi krajowemu do ostatecznego zatwierdzenia plan regulacyjny gminy, na jej koszt sporządzić się mający.

W tym celu zarządzi Wydział powiatowy komisjonalne dochodzenie na miejscu.

W skład komisji wejść mają: delegat Wydziału powiatowego, powołani przez Wydział powiatowy znawcy: techniczny, sanitarny i ogniowy, wreszcie naczelnik gminy lub jego zastępca z dwoma asesorami.

Strony interesowane należy ogłoszeniem ze strony zarządu gminy zawiadomić o terminie komisji.

Na podstawie wyniku oględzin i protokolarnego oświadczenia znawców i zastępców gminy, ewentualnie zaś i stron interesowanych, sporządzi komisja plan regulacyjny (§. 63.) obejmujący całą gminę.

Wydział powiatowy zawezwie następnie

Radę gminną do wydania w ciągu dni trzydziestu opinii swojej o projektowanym planie.

Plan regulacyjny, wnioski swoje i opinię Rady gminnej, o ile w powyższym terminie wydana zostanie, przedstawi Wydział powiatowy Wydziałowi krajowemu do ostatecznej decyzji.

Jeżeli Rada gminna uchwaliła już przedtem plan regulacyjny, obowiązany jest Wydział powiatowy mimo to przeprowadzić na koszt gminy całe niniejszem wskazane postępowanie dla ewentualnego uzupełnienia lub ewentualnej zmiany istniejącego planu, oraz postąpić następnie w sposób wskazany w tym paragrafie.

W razie zniszczenia gminy lub jej części przez pożar, obowiązany będzie Wydział powiatowy przystąpić w ciągu dni ośmiu do sporządzenia względnie rewizji planu regulacyjnego gminy.

Zatwierdzony przez Wydział krajowy plan regulacyjny ma Zarząd gminy podać do publicznej wiadomości z oznajmieniem, że tylko na podstawie tego planu będzie można uzyskać zezwolenie na budowę lub roboty wymienione w §§. 1. i 2. niniejszej ustawy.

Wszelka zmiana zatwierdzonego przez Wydział krajowy planu regulacyjnego może nastąpić tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego na podstawie uchwały Rady gminnej i wniosku Wydziału powiatowego.

§. 63.

Przy sporządzaniu planu regulacyjnego należy przestrzegać:

1. Ażeby rozkład i położenie budynków odpowiadały względom ogniowym, sanitarnym, komunikacyjnym i wogóle bezpieczeństwa publicznego.

2. Ażeby opady atmosferyczne, kanały i ścieki miały należyty odpływ, względnie ażeby można je ująć w należyty system.

3. Ażeby drogi i ulice były równe, proste i tak szerokie, iżby je obsadzić można drzewami.

§. 64.

Sadzenie drzew między budynkami.

Budynek z materiału nieogniotrwałego, choćby ogniotrwałe kryty, należy obsadzić drzewami liściastymi.

§. 72.

Naprawa dachów.

Istniejące dachy gontowe należy do lat dziesięciu od wejścia w życie niniejszej ustawy zastąpić ogniotrwałem pokryciem (§. 44).

Łatanie takich dachów w powyższym okresie lat 10, może Zwierzchność gminna dozwolić tylko wówczas, jeżeli wiązanie stolecia jest zdrowe i nie więcej jak czwarta część całego pokrycia wymaga odnowienia.

Wyjątek stanowią wypadki przewidziane w §§. 45. i 46,

§. 73.

Naczelnik gminy i Zwierzchność gminna.

Naczelnik gminy względnie Zwierzchność gminna czuwa nad przestrzeganiem przepisów tej ustawy, a przede wszystkim nad tem ażeby nikt bez pisemnego konsensu Zwierzchności gminnej nie budował lub nie wykonywał robót wymienionych w §§. 1., 2., a względnie i w §. 3. niniejszej ustawy, ażeby strony stosowały się do warunków wydanego im konsensu, oraz żeby ściśle przestrzegano planu regulacyjnego, rejonów budowlanych i krycia dachów materiałem ogniotrwałym.

Od rozporządzeń Naczelnika gminy względnie Zwierzchności gminnej można w terminie dni 14 od dnia doręczenia odnośnego rozporządzenia wniesć rekurs do Wydziału powiatowego na ręce Naczelnika gminy.

§. 74.

Rada gminna.

1. Zarządza sporządzenie ogólnego planu gminy i czuwa nad jego peryodycznym uzupełnieniem ze strony naczelnika gminy.

2. Zatwierdza plany budynków przeznaczonych na cele gminne lub jej zakładów.

3. Uchwala postanowienia, względnie wyraża opinię w wypadkach przewidzianych w §§. 21, 45, 50, 55, 57, 61, 62 i 68.

4. Uchwala, w której części gminy nowych budynków stawiać nie wolno.

Uchwały przewidziane w §§. 21, 50, 57, 61 i 68, oraz w punkcie 4. niniejszego paragrafu należy w gminie ogłosić.

Przeciw uchwale Rady gminnej może strona w terminie dni 14 od dnia ogłoszenia uchwały lub jej doręczenia wnieść rekurs do Wydziału powiatowego na ręce naczelnika gminy.

§. 75.

Wydział powiatowy :

1. Czuwa nad wykonaniem niniejszej ustawy.

2. Wykonuje czynności wskazane w §§. 21, 45 i 62.

3. Rozstrzyga rekursy przewidziane w §§. 73 i 74.

Przeciw orzeczeniu Wydziału powiatowego lub przeciw jego uchwale może strona w terminie dni 14 od dnia doręczenia lub ogłoszenia orzeczenia względnie uchwały wnieść rekurs do Wydziału krajowego na ręce Wydziału powiatowego.

§. 76.

Wydział krajowy.

1. Czuwa nad wykonaniem niniejszej ustawy.

2. Wykonuje czynności wskazane w §§. 21, 45 i 62.

3. Rozstrzyga w ostatniej instancji rekursy przeciw orzeczeniom i uchwałom Wydziału powiatowego.

§. 77.

Władze polityczne.

Prawa zastrzeżone władzom politycznym postanowieniami odnoszących ustaw gminnych pozostają nienaruszone.

§. 79.

Inne przekroczenia.

Co do innych przekroczeń przepisów w tej ustawie zawartych prawo karania służy naczelnikowi gminy, względnie jego zastępcy.

Przekroczenia te karane będą, stosownie do stopnia winy i wynikającego z niej niebezpieczeństwa publicznego, pieniężnie w wysokości od 10 do 200 K., albo w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej aresztem od 24 godzin do 20 dni.

§. 82.

Wykonanie prawomocnych poleceń.

Jeżeli właściciel budynku mimo nalożenia grzywny pieniężnej za niedotrzymanie pierwszego terminu nie uczyni w drugim przez Zwierzchność gminną oznaczyć się mającym terminie zadość prawomocnemu poleceniu organów powołanych do wykonania tej ustawy, Zwierzchność gminna wykona to polecenie na jego koszt i stratę.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

IV.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 28. kwietnia 1882 Nr. 77 Dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje :

Marszałek zapytuje, czy kto w Izbie nie zgłasza poprawki co do tej ustawy.

Nikt w Izbie nie zgłasza poprawki.

Sprawozdawca wnosi na przyjęcie tej ustawy *en bloc*.

Izba uchwała ten formalny wniosek na przyjęcie tej ustawy *en bloc*, a oddzielnie uchwała *en bloc* powyższą ustawę.

Uchwaliwszy następnie na wniosek p. sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania, uchwała Izba powyższą ustawę w trzeciem czytaniu bez czytania.

Sprawozdawca czyta, sprostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie w Art. I. i w tytule ustawy zamiast słowo: „listopada“ ma być słowo: „lutego“ :

Art. I.

Gmina Zakopane powiatu Nowy Targ podlega postanowieniom ustawy o policyi ogniowej z dnia 10. lutego 1891 roku Nr 18. Dz. u. kr.

Izba uchwała bez rozprawy Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba uchwała bez rozprawy Art. II. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zaliczenia gminy Zakopane powiatu Nowy Targ pod przepisy ustawy z dnia 10. lutego 1891 Nr. 18 Dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje :

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie wniosek p. sprawozdawcy na przystąpienie do trzeciego czytania tej ustawy bez czytania, uchwała Izba powyższą ustawę w trzeciem czytaniu bez czytania.

Sprawozdawca czyta :

1. Sejm ustanawia krajowy fundusz pożyczkowy dla Reprezentacyi powiatowych, na ułatwienie krycia dachów materiałem ogniotrwałym.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek 1. komisji.

Sprawozdawca czyta :

2. Fundusz ten ustanawia się w sumie 1,500.000 koron.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek 2. komisji.

Sprawozdawca czyta :

3. Z funduszu tego udzielać będzie Wydział krajowy Reprezentacyom powiatowym bezprocentowych, zwrotnych w 10 latach pożyczek :

a) Na bezprocentowe zwrotne w 10 latach, poręczone przez gminy pożyczki dla ubogiej ludności włościańskiej i małomiejskiej w celu ułatwienia jej krycia budynków ogniotrwałym materiałem.

b) Na zakładanie w miarę uznania Wydziału krajowego powiatowych składów dachówek glinianych i cementowych pod warunkiem, że Wydziały powiatowe zaopatrywać będą z tych składów ludność włościańską i małomiejską w dachówkę za zwrotem ceny fabrycznej z doliczeniem jedynie kosztów dostawy do składu powiatowego.

c) Na wyrób dachówek cementowych w tych Radach powiatowych, gdzie już we własnym zarządzie prowadzonym jest wyrób rur betonowych i gdzie jest gwarancya, że wyrób dachówek pod fachowym nadzorem i zgodnie z zasadami nauki prowadzonym będzie, oraz na zakładanie fabryk dachówek cementowych także przy innych Radach powiatowych w kraju w miarę uznania potrzeby tego zakładania przez Wydział krajowy, a szczególnie na zakładanie fabryk dachówek przy Radach powiatowych w okolicach górskich położonych, gdzie dowóz tak dachówki glinianej jakoteż cementowej jest utrudniony i z wielkimi kosztami połączony.

Przemawia p. Mieczysław Urbański i stawia następującą poprawkę:

Zamiast rezolucyi c) komisji proponuję jako c) następującą rezolucyę:

c) Na zakładanie warstatów dachówek cementowych Radom powiatowym, a szczególnie powiatom, gdzie dowóz tak dachówek glinianych jakoteż cementowych jest utrudniony i z wielkimi kosztami połączony.

Izba popiera tę poprawkę p. M. Urbańskiego.

Przemawia p. Piniński i stawia następującą poprawkę: w wierszu pierwszym ustępu a) opuścić słowa: „poręczone przez gminy“, a natomiast po słowie: „małomiejskiej“ w drugim wierszu tego ustępu dodać słowa: „w razie dostarczenia dostatecznej poręki“.

Izba popiera tę poprawkę p. Pinińskiego.

Przemawia p. Merunowicz i stawia następującą poprawkę:

Ustęp c) ma opiewać:

c) „Na wyrób dachówek glinianych lub cementowych“.

Izba popiera tę poprawkę p. Merunowicza.

Przemawia p. Stojalowski.

Przemawia członek Wydz. kraj. p. Wereszczyński.

Przemawia p. Kramarczyk i stawia następującą poprawkę:

Na końcu ustępu c) dodać nowy ustęp

„Na wyrób dachówek cementowych i glinianych dla prywatnych przedsiębiorców za odpowiedniem poręczeniem“.

Izba popiera tę poprawkę p. Kramarczyka.

Przemawia p. Maryewski i stawia następującą poprawkę:

Do poprawki p. Merunowicza dodać po słowie „cementowych“ słowa: „a to pod nadzorem fachowym“.

Izba popiera tę poprawkę p. Maryewskiego.

Przemawia p. Mieczysław Urbański, i przyjmuje poprawkę p. Maryewskiego do swej poprawki tj. aby słowa „a to pod nadzorem fachowym“ dodać do poprawki po słowie końcowem: „połączony“ w poprawce mowcy.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała wstęp i ustęp a) wniosku 3. komisji z opuszczeniem słów „poręczone przez gminy“, oddzielnie uchwała poprawkę p. Pinińskiego, tj. opuszcza słowa „poręczone przez gminy“, a natomiast po słowie: „małomiejskiej“ wstawia słowa: „w razie dostarczenia dostatecznej poręki“.

Izba uchwała następnie oddzielnie ustęp b) wniosku 3. zgodnie z wnioskiem komisji.

Marszałek wyjaśnia sposób, w jaki podda pod głosowanie ustęp c) 3. wniosku

komisji oraz zgłoszone do tego ustępu poprawki.

Izba uchwała poprawkę p. Mieczysława Urbańskiego wraz z poprawką p. Maryewskiego przyjętą przez p. M. Urbańskiego do tegoż poprawki i oddzielnie odrzuca poprawkę p. Merunowicza.

Marszałek oznajmia, że wobec tego odpada głosowanie nad poprawką p. Kramarczyka i ustępem c) według wniosku komisji.

Uchwalony zatem ustęp c) opiewa:

„c) Na zakładanie warstatów dachówek cementowych Radom powiatowym, a szczególnie powiatom, gdzie dowóz tak dachówek glinianych jakoteż cementowych jest utrudniony i z wielkimi kosztami połączony, a to pod nadzorem fachowym“.

Sprawozdawca czyta:

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy, aby imieniem kraju na cel wyszczególniony pod 1) zaciągnął we własnych funduszach lub w Banku krajowym pożyczkę w sumie 1,500.000 koron, oprocentowaną najwyżej na 4°/_o, oraz ażeby na spłatę tej pożyczki stosowne raty anuitetowe wstawiał do wydatków corocznego budżetu funduszu krajowego od roku 1907.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek 4. komisji.

Sprawozdawca czyta:

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył projekt ustawy o policyi ogniowej dla wsi.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek powyższy komisji.

Sprawozdawca czyta:

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył projekt ustawy uzupełniającej dział

ustaw gminnych o własnym zakresie działania gminy, w szczególności zaś przepisy dotyczące policyi ogniowej i policyi budownictwa.

W ten sposób załatwioną także zostaje petycja Wydziału Rady powiatowej w Tarnobrzegu do l. 2.339/005.

Przemawia p. Stojałowski i stawia następującą poprawkę: we wierszu drugim po słowie „własnym“ dodać słowa: „i poręczonym“.

Izba popiera tę poprawkę p. Stojałowskiego.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała powyższy 3. wniosek komisji, a oddzielnie odrzuca poprawkę p. Stojałowskiego po poprzednim odczytaniu jej przez Marszałka.

Marszałek oznajmia, że ma zamiar zamknąć posiedzenie, przedtem udziela głosu p. Stapińskiemu.

Przemawia p. Stapiński i zwraca się z zapytaniem do Marszałka w sprawie 1) postawienia na porządku dziennym Izby sprawy reformy wyborczej; 2) nie poddania do poparcia i nieodeczytania wręzonego Marszałkowi wniosku pp. Bojki i towarzyszy opatrzonego czterema podpisami; 3) niepostawienia na porządku dziennym Izby sprawy zmiany ustawy drogowej.

Marszałek udziela wyczerpującej odpowiedzi na te pytania p. Stapińskiego.

Marszałek zamyka posiedzenie, oznaczając następne na dzień 17. listopada 1905 godzinę 10. przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia o godzinie 12-tej w nocy.

Marszałek krajowy:

St. Badeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

Kazimierz Lubomirski w. r.